

SÖKAREN

NR 2

1981

LÖSNUMMERPRIS 8:00 inkl. moms

Louis Hardin är en blind amerikansk kompositör som bekänner sig till asa-tron. Sökarens Åsa Freij har träffat honom. (Foto Ola Hjelm) I detta nummer i övrigt: SvD:s Idag-sida, ett "alternativt nobelpris", en livsåskådningsprofessor, kritik mot scientologin, tankar om Gud, Jesusbönen, Auroville i Sverige och suggestopedi.

LOUIS HARDIN

ett märkligt levnadsöde

Reportage Åsa Freij

"Moondog, blind musik-särling. Han för vikingars tro vidare!"

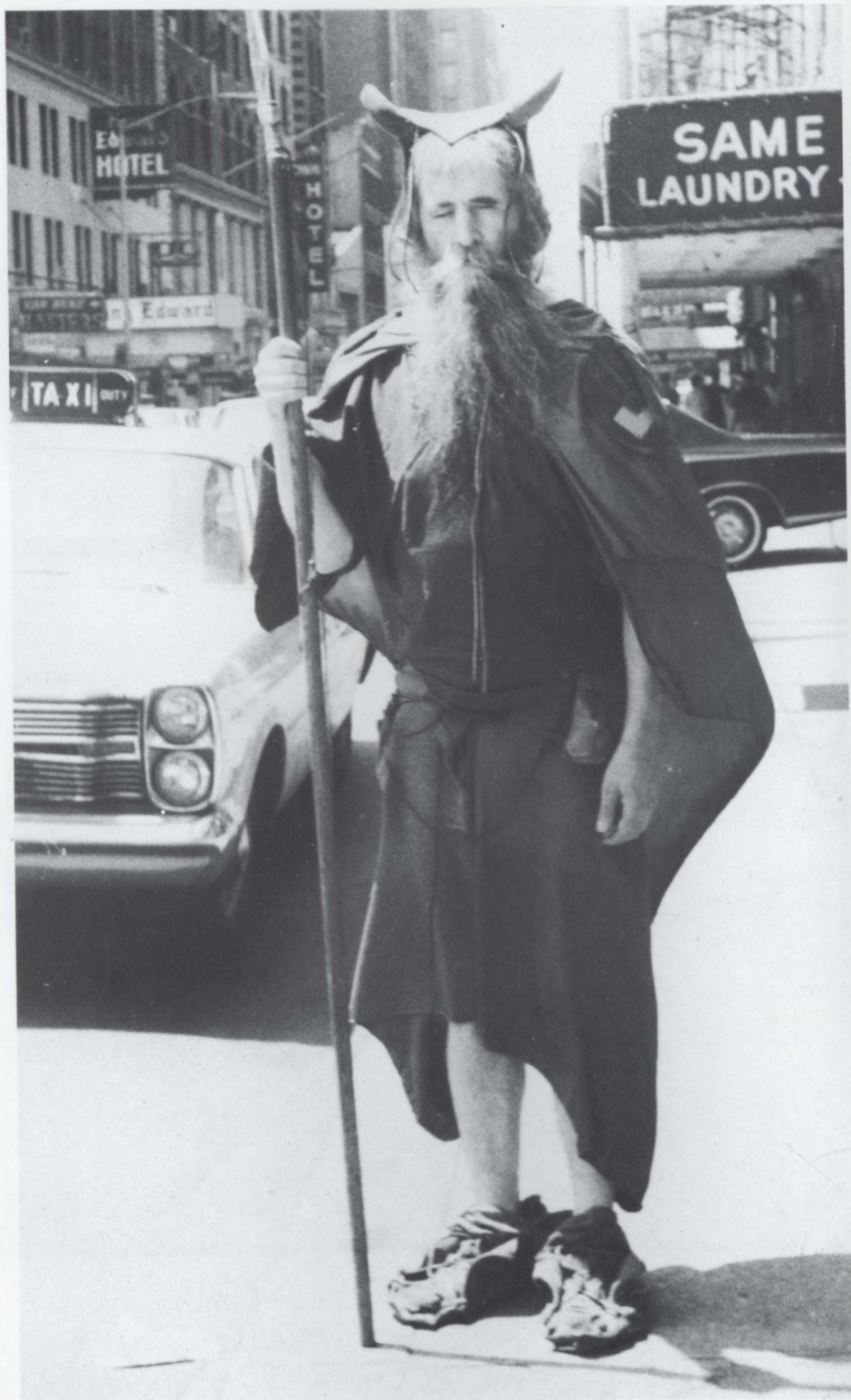
Det är en rubrik i lokaltidningen i Katrineholm. Jag studsar, som det brukar heta i romanerna, och sätter mig käpprak på stolen. Jag vet gennast vem det är. Men aldrig hade jag kunnat tro att jag skulle få återse den gamla ovanliga bekantskapen här i den svenska småstaden – 15 år efter vårt möte i New York – för detta är ju den märklige blinde mannen i vikingakläder med det säregna namnet Moondog, Månhund, som jag mötte på en gata på Manhattan sommaren 1966, och sedan skrev om i ett par svenska tidningar.

Han är musiker, står det. Det är sin musik han är mest känd för: unika kompositioner med ojämna takter och mystiska, liksom uråldriga bakgrundstoner. Men jag vet att han också är poet och filosof. Det finns mycken medvetenhet bakom masken av tokigt original.

Det var ingen tillfällighet att jag stötte ihop med Moondog i hörnet av 54:e gatan och femte avenyn i New York den där sommaren för 15 år sedan. Han bodde där! I gathörnet mitt i city. I 24 år hade han hållit till där, året om – en viking mitt i New York. Han var klädd som en gestalt ur den fornnordiska gudavärlden, i skinn och med torshammare och spjut. Vid höften hängde en urholkad älgfot, som förbipasserande då och då lade en slant i utan att bry sig om att ta emot det papper med stencilerade dikter som han ville lämna i stället.

Han hade blivit en institution där i gathörnet, där han även spelade och sjöng. Men de flesta kastade bara en hastig blick på honom när de ilade förbi. Få stannade. Original är ingenting ovanligt i den sjudande världsstaden med sin väldiga samling människor från jordens alla hörn och med de mest skilda levnadsöden.

Moondog hade också en annan bostad, ett litet rum på ett sjaskigt bakgatshotell, dit jag och mitt resällskap blev inbjudna efter att ha

Moondog – en viking på New Yorks gator 1966. Foto Åsa Freij.

pratad med honom en stund. Rummet var knappt mer än tre gånger två meter. Längs ena väggen stod en madrass på högkant. I ett hörn fanns en kokplatta och ett sprucket tvättställ, i ett annat några egendomliga instrument.

– När det är kallt sover jag på madrassen, annars på golvet, sa han. Jag skurar det varje dag, för jag tycker om att gå barfota på ett rent golv.

Han berättade att han hade varit gift två gånger. Ja, han var fortfarande gift. Men sin andra hustru, en japanska, hade han inte träffat på sex år. Hon bodde "någonstans" med deras 15-åriga dotter, som hade fötts på det lilla hotellet, i rummet intill.

Vi hade slagit oss ned på de två stolar som fanns i rummet. Själv satte han sig på huk på golvet. Han tog fram ett rött fyrkantigt tygstycke, som skulle bli en skjorta, han visade oss sällsamma instrument som han tillverkat för hand, och han underhöll oss med musik på dessa instrument.

Jag fick veta – av honom själv och senare av artiklar i New York Times och andra tidningar – att hans musik och poesi hade spelats in på skivor och uppförts på teatrar. Han hade uppträtt i TV, haft diktaftnar på Broadway-teatrar, och han hade komponerat musik till en rad kända barnramsor som sjungits in av Julie Andrews.

VID 16 ÅR BLIND

Moondog blev blind när han var 16 år gammal, den fjärde juli, på USAs nationaldag. Han hittade en tändhatt vid järnvägen. Han visste inte vad det var, utan slog på den mot rälsen. Den exploderade i hans ansikte.

– Först ville jag inte leva, berättade han. Jag hamnade utanför världen. Alla tyckte synd om mig och behandlade mig på ett annat sätt än förut.

– Men jag kom över min apati. Det kunde ha varit värre.

Under 24 år på gatan hade han lärt känna många människor och få en god kännedom om livet. Som en förklaring till sitt gatuliv sa han:

– Här ute kan jag betrakta världen!

PRÄSTSON MEN ASATROENDE

Moondog heter egentligen Louis Hardin och har en normal amerikansk uppfostran och skolgång. Han kommer från ett prästhem.

Om sin dräkt säger han att det inte är mer egendomligt att han bär ett spjut och en torshammare som

Moondog i sitt "Mecka", vid Uppsala högar, 1980. Foto Ola Hjelm.

symboler för sin tro än att den kristne bär ett kors. Och han tycker att det inte var konstigare att gå i "vikingakläder" än i kostym, kilt eller sari. Sina kläder har han själv sytt av fyrkantiga tygstycken. De är uttryck för hans önskan att alltid vara helt sig själv.

– Jag har ett behov av att identifiera mig med mina förfäder, säger han också. Det ger mig inspiration. Men jag förstår också andras tänkesätt. Vad är det som säger att inte gudarna lever? Är de inte så levande som man gör dem? Även de kristna säger: "Gud är inom mig." Kanske finns det en universell Gud, men vi har olika sätt att konkretisera honom. Buddha är en sådan konkretion, Tor en annan och Kristus en tredje.

Och namnet, Moondog, hur har han fått det? Jo, det är till minne av en hund som brukade yla mot månen.

FRIDFULL

Louis Hardin-Moondog verkade lycklig och oberörd, där han stod i sin resliga gestalt mot en bakgrund av skyskraper och ljusreklam och en ständig ström av rastlöst förbilande människor.

Fridfull och oberörd ser han också ut, när jag träffar honom i den lilla stugan i Östra Vingåker på den sörmländska snöiga landsbygden i juli 1980. Han är nu 64 år men sig helt lik, så som jag minns honom. Det lugn han inte kan spegla genom sina ögon, utstrålar hans ansikte som omramas av det silkesvita skägget. Han har samma slags kläder på sig som i New York 1966. Och han syr fortfarande allt själv.

Kvickt har han också sytt en luva åt sin värdinna, fru Lakatos.

Det är genom sonen i huset, Stefan, och dennes brinnande musikintresse som Moondog nu – äntligen! – hamnat i Norden.

Stefan berättar att han redan som 12-åring fick höra Moondogs musik och att den gjorde ett oförglömligt intryck på honom och ställde alla hans musikbegrepp på huvudet. Han har alltsedan dess förblivit en stor beundrare av Moondog och hans musik. Han har skaffat hans skivor, och när han för en tid sedan gjorde en resa till Västtyskland och en liten stad utanför Frankfurt, där Moondog befann sig, passade han förstås på att söka upp honom.

Moondog, eller Louis för sina vänner, flyttade 1974 från New York till Paris. Han reste dit för att uppföra ett musikaliskt verk, men trivdes så bra att han stannade kvar. Genom tyska vänner kom han senare till den västtyska staden Oer-Erkenschwick. En familj där, Goebel, "adopterade" Louis, och dottern i familjen, Ilona, började översätta hans blindskriftskompositioner till vanliga noter. Samarbetet mellan dem har sedan fortsatt. Ilona är hans ögon och manager och reser med honom. Nu försöker hon tillsammans med Stefan att introducera Moondog och hans musik i Sverige. Bland Moondogs många verk finns även mer traditionella kompositioner för orkester. Hans senaste skapelse heter just *Creation* (skapelse) och bygger på skapelsemytologin i den fornnordiska sagan.

FILOSOFEN LOUIS HARDIN

Minst lika intressant som musikern Moondog är människan och filosofen Louis Hardin. Han är glad när man tar hans religion på allvar och diskuterar den gärna – liksom livsfilosofi överhuvud taget. Han glädder sig också åt att nu i Sverige ha fått en gammal dröm att gå i uppfyllelse, nämligen att besöka de berömda högarna i Uppsala. Han kallar Uppsala sitt Mecka. Genom Sökaren får han också kontakt med något så ovanligt som en grupp människor som delar hans asa-tro

och intresse för det fornnordiska.

Han säger att vi egentligen inte vet så mycket om hur människorna trodde i Norden i gamla tider, eftersom många spår av deras tro har utplånats. Gammal tro utrotades när ny tro fick herraväldet. Guda-bilder, religiös konst och litteratur förstördes för att människorna skulle mista alla samband med sin gamla, hedniska tro.

– Det är också ett problem, fortsätter han, att eddorna skrevs ned efter det att Island blivit kristnat. Därför vet man inte vad som kan vara kristen påverkan i eddorna

och vad som är helt och hållet hedniskt, förkristet.

Louis Hardin, som är son till en präst, säger:

– Jag kanske fick en överdos av kristendom som barn. Så jag lämnade den tron.

Bland annat kom han till klarhet om att den heliga treenigheten är ett teologisk påhitt. Den nämns inte i Bibeln, Jesus talade aldrig om den. I början var den en kättersk tro, men blev senare ortodox – varvid i stället den gamla ortodoxin att Gud och Jesus var helt skilda blev kättersk!

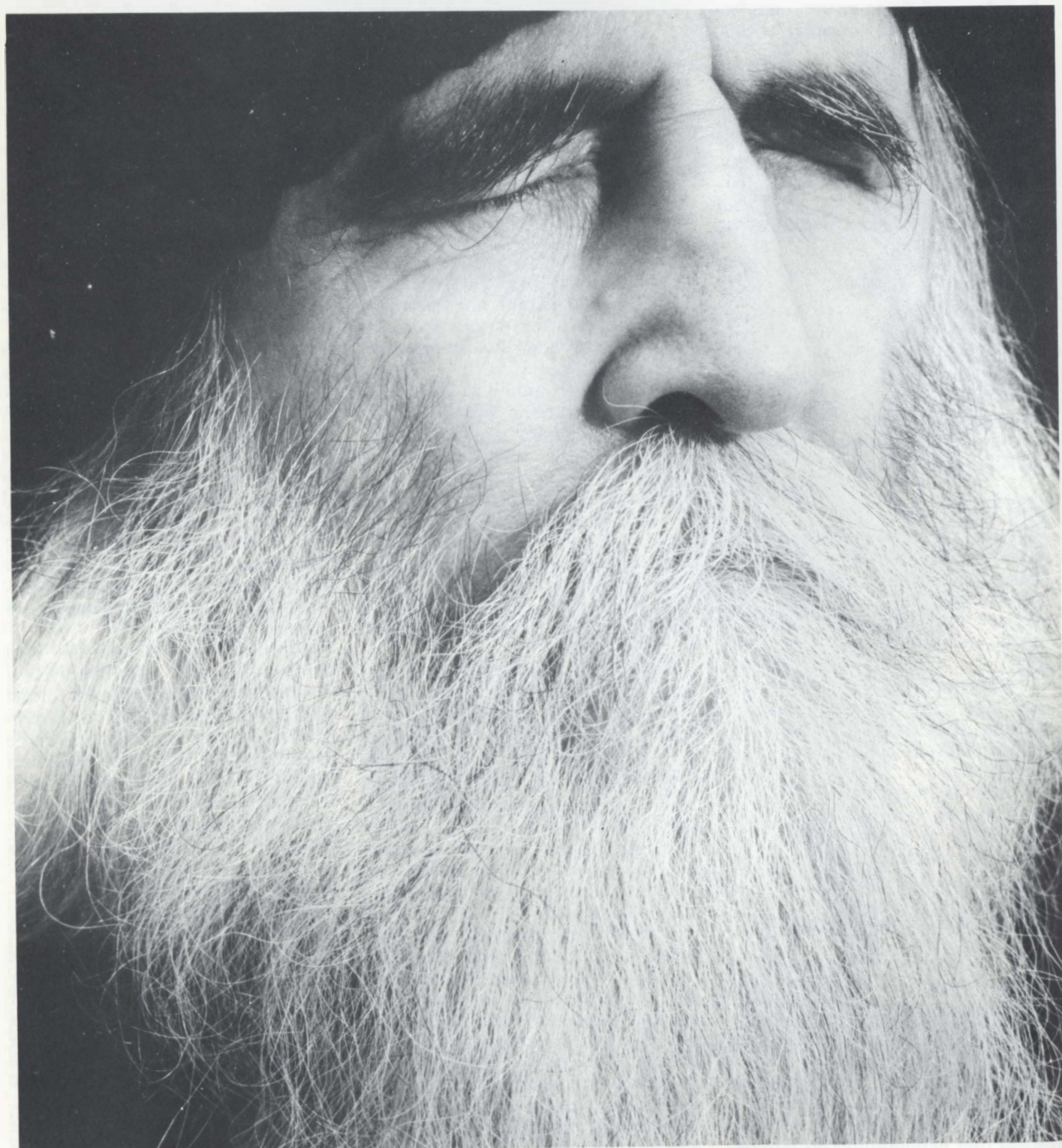

Foto Ola Hjelm.

Kärleksläran anser han är riktig, men inget kristet monopol. Den finns i många andra religioner också.

Rörande innehållet i asa-tron nämner han några kärntankar, bland annat "att leva är att lida, men att lida är att växa" och att man i viss mån skapar sitt öde själv.

Kanske är det sådana detaljer i den fornnordiska läran som stärkt den blinde mannens livsvilja och gett honom hans heroiska mod och oberoendhet.

– Heroism är något grundläggande i asa-tron, förklarar han. Människan har alltid ett val: vi ska alla dö, men medan vi lever kan vi antingen bekämpa det onda eller ge efter för det.

– Det finns en föreställning om liv efter detta i asa-tron, säger Louis Hardin, nämligen en lyckans plats, Valhall. Men de gamle trodde också på ett slags odödlighet på jorden, sådan att den som i sitt liv gör vad som är gott och konstruktivt, han blir efter sin död ihågkommen som en bra människa, medan den som gjort illa blir ihågkommen som en dålig människa, eller bortglömd.

Beträffande frågan om ett liv efter detta hänvisar Hardin till några ord av Shakespeare att från döden ingen någonsin vänt åter – och att vi därför inte kan veta något om ett liv efter döden.

– Men det kan ju vara så, menar han ändå, att livet är en resa som aldrig tar slut – kanske kan ingenting verkligen utplånas.

Louis Hardin formulerar sig inte dogmatiskt, utan tveksamt, hypotetiskt. Någon fanatiker är han inte.

Han har lämnat kristendomen, men han kritiserar den inte. Det finns utrymme för alla religioner, anser han. Människor ser livet på olika sätt, var och en ur sin synvinkel – ungefär som sjömän på ett fartyg som ser samma ocean och samma himmel, men från skilda hyttgluggar, vilket innebär skilda vinklar. Varje position är unik.

Människor uppfattar alltså livet på olika sätt. Ingen kan slå fast med absolut säkerhet vad som är allmängiltig sanning. Det finns inget sådant som rätt eller fel, säger han, utan bara vad människor tänker är rätt eller fel.

Louis Hardin tycker att kristendomen inte hör ihop med hans germanska rötter. I stället hör han med sitt germanska kynne samman med gammal nordisk tro.

Hans manager, Ilona, delar inte hans intresse för urgermansk tro, och de kan ha dispyter om den. Men själv säger han:

– Jag skäms inte för min tro. Jag är stolt över den.

Moondog – för många år sedan – med egenhändigt gjorda instrument.

Moondog är klassiker. Hans musik är tonal (=melodisk) till skillnad från annan modern musik som ofta är atonal (=omelodisk).

– Musiken av idag stinker! säger Moondog. Den är kaotisk och full av dissonanser.

Moondogs musik är också romantisk och står nära naturen. Stämningen/klangen är "foronnordisk". Den är ren och harmonisk, fri från misstag i kontrapunkteringen. Kontrapunkt är en mycket strikt harmonilära där den svåraste formen är kanon. Nästan allt han skriver är kanon, ibland komplicerade och oändliga, som ger en känsla av evighet, harmoniskt och melodiskt.

Rytmen är också karakteristisk för Moondogs musik. Ofta skriver han i ojämna fjärdedelstakter, t ex i sin "snaketime" -rytm: 5/4, 7/4 och 9/4, rytmer som är mycket ovanliga i vår västerländska musikkultur. Därför står han rytmiskt i nutiden, kanske t o m avant garde, medan melodierna tillhör det förgångna. Ibland används slagverk även vid framförandet av orgelkompositionerna och stråkkvartetterna.

The Creation är Moondogs viktigaste och mest omfattande verk. Han började skriva det 1971. Han kallar det ett "ljudpoem" där orgeln och symfoniorkestern beskriver ett långt utvecklingsskede.

Det hela börjar med Ginnungagap – tomrummet. Ur detta gap föds solsystemen och planeterna. Gudarna blåser fanfarer i sina himmelska bronslurar som ekar i detta fantastiska nya rum. Midgårdssormen svävar kring jordklotet.

Förutom instrumenteringen använder sig Moondog av äkta naturljud för att förstärka effekterna: åska, vågor, vindar, eld och jordbävningar.

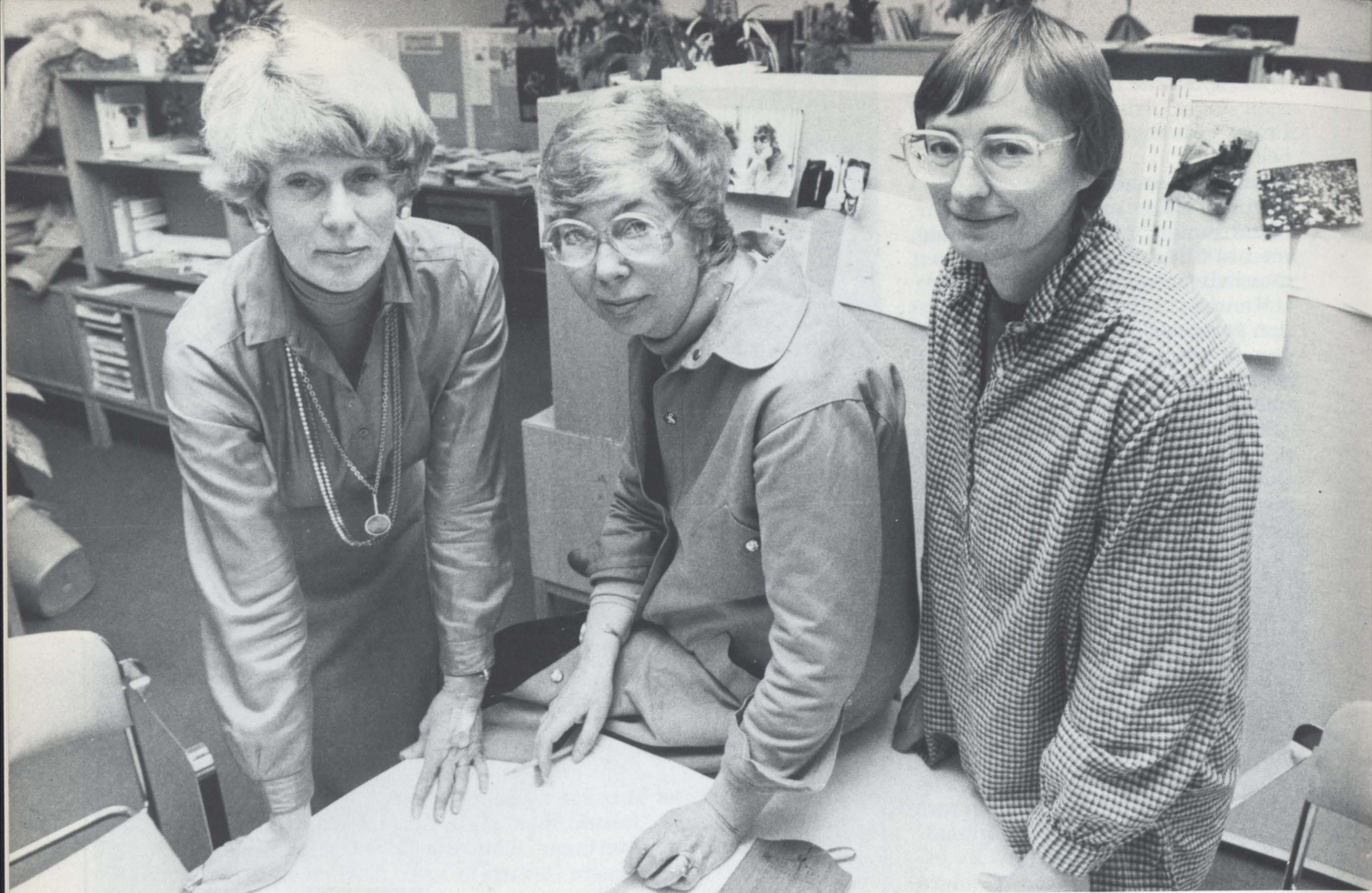
Slutet är dock tragiskt när människan utvecklar tekniken att klyva atomkärnor och förintar sig själv och allt liv. Heimdal blåser sitt gjallarhorn över förödelsen. Ändå finns det en känsla av hopp och optimism i "Processionen" när gudarna återvänder över regnbågen till Asgård.

En något förkortad version av The Creation kommer på skiva i vår, inspelad med Philharmonica Hungarica och en kyrkorgel ("den stora Pan-flöjten"). Moondog spelar själv den stora pukan och Europas största gong-gong!

Av Moondogs tidigare skivor är nog hans första på märket Columbia i USA den enda som fortfarande går att få tag på. Den heter "The Music of Moondog" och är ett utmärkt exempel på hans orkestrala musik. Columbia Masterworks MS 7335.

I Västtyskland har 3 LP-skivor getts ut av det lilla skivbolaget Kopf. Dessa distribueras av Rimpö i Västtyskland. "H'art Songs" Kopf RRF 33016, "Moondog in Europe" Kopf RRF 33014, "A New Sound Of An Old Instrument" Kopf Roof Records 133017, Enstaka exemplar kan köpas genom Stefan Lakatos, Stockholm.

Stefan Lakatos

Idag-sidans Agneta Lagercrantz-Ohlin, Marianne Fredriksson och Ingrid Olausson. Foto Stefan Lindblom.

”IDAG” en SvD-sida för sökare

Idag-sidan i Svenska Dagbladet har en alldeles egen profil. Där vill man ta upp frågor som kommer den enskilda människan nära.

RÖSTER OM IDAG

Journalisten Åsa Freij säger:

– Jag har Svenska Dagbladet för Idag-sidans skull. Förr köpte jag ofta lösnummer, när jag hörde talas om något intressant som tagits upp på Idag-sidan. Numer prenumererar jag.

– Där behandlas ämnen som känns väldigt angelägna, och det görs på ett lättillgängligt sätt. Idag är en välgjord sida, den är god journalistik.

Översättaren Anna Bornstein

tycker mycket om Idag-sidan.

– Ofta spar jag Idag-artiklar, säger hon, visar dem för vänner och bekanta och säger: Det här måste du läsa! Idag-sidan är unik i svensk dagspress, såvitt jag känner till. Många prenumererar på ”Svenskan” bara för den. Artiklarna om livsåskådning tycker jag har varit de bästa. De behövs, eftersom det talas så litet om sådant i Sverige, samtidigt som det finns ett stort intresse. De får människor att reflektera och göra en ny, fräsch utblick

över sina liv, och kanske ger detta dem en ny medvetenhet.

MARIANNE FREDRIKSSON

Idag-sidans chef är Marianne Fredriksson. Hon kom till Svenska Dagbladet 1974 från Åhlén & Åkerlunds specialtidningsförlag, där hon en tid var förlagsredaktör och i många år chefredaktör för Allt i hemmet.

Hon var politiskt vänsterinriktad, socialdemokrat. Trots det värvades hon till moderata Svenska Dagbladet av Gustav von Platen,

som själv var på Å&Å:s specialtidningsförlag, när han blev utsedd till chefredaktör för Svenska Dagbladet 1974. Han ville ha henne med till sin nya arbetsplats för att ta hand om tidningens hem- och kvinnosida med ”anor” från 20-talet.

Gustav von Platen hade tänkt på en traditionell kvinnosida. Men under Marianne Fredrikssons ledning gjordes den om helt och hållet. Hon ville göra en tidningssida av ny typ, nära människors vardag och deras personliga problem, och med informationer om väsentliga, nya idéer och strömningar i tiden.

– Första gången vi märkte det starka intresset för detta nya, var när vi skrev om Frederick Leboyer, läkaren som började med ”mjuka förlossningar”, berättar Marianne. Artikeln om honom var en av de första, sedan vi gjort om Idag-sidan. De där idéerna var alldeles nya då. Vi fick materialet direkt från Paris.

– Då insåg jag hur opinionsbildande man är, när man arbetar i dagspressen. Dagen efter ringde läkare från förlossningsavdelningar i hela landet och ville veta mer. Och några månader senare började man ändra förlossningsrutinerna på många sjukhus.

PSYKOLOGI, TERAPI

Sedan Marianne tagit över Idag-sidan började den ta upp sådant som familjepsykologi och olika former av terapi, även alternativa terapier och meditation.

– Vi fick en kolossal respons på detta, berättar hon. Det tycks ha legat i tiden. Det var sådant som gestaltterapi och Virginia Satirs rollspel – allt det där var nytt då. Den politiska frälsningsvågen var över. Människorna tvingades söka nya vägar. Idag-sidan fick sin moderna uppläggning just när man i samhället allt mer blev på det klara med att man inte kan ändra på samhället om man inte ändrar på människan.

NORMER, KÄRLEK, DÖDEN

Idag-sidan har haft flera viktiga artikelserier, en om livsåskådning, en om normer, där man bland annat intervjuade människor om tio Guds bud, vidare en stor serie om kärlek, flera om döden och döendet, en om ”positiva förväntningar” och en rad om sjukdomar – där både kost och alternativ hälsovård tagits upp. Man har också sysslat med sambandet mellan psyke och sjukdom. Idag-sidan var kanske först i Sverige att skriva om Simonton.

Mycket rör det sig om etiska frågor på Idag-sidan.

I NOVEMBER

Här något om Idag, november månad 1980:

Den 10 november handlar det om att man blir ”friskare av att tänka positivt”. Allt fler hävdar, sägs det, att våra tankar har makt över vår biokemi, att ett positivt tänkande kan ge oss en frisk kropp.

Det är psykologen Benkt Norberg på psykiatriska kliniken i Västervik som förmedlar den visdomen. Och han menar att vi alla kan lära oss tänka positivt. Kropp och psyke är inte skilda åt, förklarar han. Psyket kan åstadkomma mätbara fysiska förändringar, och så småningom kommer vi att få bevis för hur positivt tänkande påverkar kroppen i välgörande riktning.

”Varför forskas inte i friskhet?” frågar en rubrik den 18 november. Vi läser vidare: Under 80-talet måste vi få fram en mer positiv syn på hälsa och sjukdom – hälsa är nämligen inte bara frånvaron av sjukdom. Vi måste intressera oss mer för vad som kännetecknar en frisk människa. Människor har själva börjat söka sig fram till en ny syn på hälsa – det kan man bland annat se på det ökande intresset för sådant som joggning, hälsokost, meditation m.m. Men samhället måste möta detta intresse bättre. Vi äter för mycket och vi äter fel, säger artikeln. Och vi röker och dricker oss fördärvade. Kunde vi komma tillrätta med livsföringsfe-len, så skulle hälsan bli enormt mycket bättre.

En artikelserie har mottot ”positiva förväntningar”. Det frågas bland annat: Ger positiv kritik bättre forskare? Och: Går positiva förväntningar och kritik ihop? Vid universitet och högskolor tränas studenter och forskare till kritiskt tänkande. Några lär sig att ta kritik, som drabbar dem, på rätt sätt, men andraskräms till tystnad. Måste det vara så? Skulle vi inte nå längre om också forskarna lärde sig att glädjas åt andras framgångar, ge stöd och uppmuntran? En professor säger att han själv var livrädd, när han skulle disputera. Men han tycker att tonen i den akademiska miljön har mjuknat på senare år.

I november tog Idag-sidan också upp biofeedback. Detta innebär att man kopplar sig själv till en apparat som visar kroppens allra finaste skiftningar i muskler, hjärna, hjärta. Med hjälp av biofeedback kan man lära sig styra processer som alltid ansetts stå utom viljans kontroll. Man kan lära sig att medvetet påverka bland annat blodtryck, cirkulation, magsafter, hjärtrytm. Många forskare tror att biofeedback är ett sätt att få kroppen att

befria sig från stress.

I övrigt har det under november varit en artikelserie från Amerika, av Ingrid Olausson, om hur ”gräs-rötter” spar energi och utnyttjar naturliga kraftkällor, såsom sole-nergi.

Man har också på Idag-sidan tagit upp den nya inlärningsmetoden suggestopedi samt kvinnosaks- och barnomsorgsfrågor. Matrecept förekommer ofta.

LÄSARNAS REAKTIONER

Det kommer positiva reaktioner från läsekretsen. Men förekommer det även negativa uttalanden?

– Ja, ibland, svarar Marianne Fredriksson. Men även vår gamla läsekrets, kanske främst kvinnorna, har en väldig tolerans för nya idéer och strömningar. I den liberala livssynen finns en öppenhet. Ja, man kan egentligen skriva om allting, bara man undviker att sätta en bestämd politisk stämpel på det, för då blir det genast besvärligare. Fast det finns förstås ett slags ”flum-gräns”, som man inte kan gå över. Så man måste vara försiktig mitt i all öppenheten. Vi har exempelvis en stor läsekrets av läkare. Dessa kan vara mycket konservativa och reagera starkt negativt på sådana idéer om hälsa och botande som inte överensstämmer med vad det medicinska etablissemanget står för. Men även på det hållet har toleransen och öppenheten blivit större.

– Vi är försiktiga. Men vi har också en journalistisk ambition att utmana etablissemanget, framför allt kanske det vetenskapliga, säger

Forts på sidan 28

Idag-chefen. Foto Stefan Lindblom.

NYA TIDSÅLDERNS EGET "NOBELPRIS"

Stephen Gaskin, Jakob von Yxkull och Hassan Fathy.

*Ung utlandssvensk delar ut "alternativt nobelpris".
De första pristagarna är en egyptisk arkitekt
och The Farm-kollektivet i Tennessee, USA.*

Reportage Åsa Freij

Foto Per Sellmann

I skuggan av de stora nobelprisen utdelades tisdagen den 9 december ett "alternativt nobelpris", "The Right Livelihood Award", i Salénhuset i Stockholm inför en mindre grupp inbjudna gäster och pressrepresentanter.

Donator var The Right Livelihood Foundation (ung. Stiftelsen för rätt levnadssätt), registrerad i England. Bakom stiftelsen står Jakob von Yxkull, 36-årig utlandssvensk, som tjänat sin förmögenhet som frimärksexpert och nu vill göra något mer meningsfullt än att behålla pengarna i egen ficka. Han har sålt sin frimärksrörelse och fått ett tillräckligt stiftelsekapital för att varje år utdela 50 000 dollar.

Det var i år första gången priset utdelades, och det gick till en person, Hassan Fathy, och en organisation, The Farm, vilka arbetar på ett sätt som grundaren vill stödja, nämligen med att ta vara på gammal, nyttig kunskap (Fathy) och praktisera en livsstil som innebär tillvaratagande av jordens resurser och fördelning av dem solidariskt (The Farm).

Det är grundaren själv som denna gång avgjort vilka som tilldelats priset, men från och med nästa år blir det en priskommitté på fem personer. Pristagarna, arkitekten, forskaren och författaren professor Hassan Fathy från Kairo, och jordbrukskollektivet The Farm i Tennessee, USA, grundat av Stephen Gaskin, fick vardera 25 000 dollar, dvs ungefär 110 000 kronor.

GAMLA BYGGNADSTEKNIKER

Hassan Fathy har i 40 år arbetat med att rädda och sprida kunskap om gamla byggnadstekniker, framför allt de nordafrikanska lerbyggnadsteknikerna, ofta under stort motstånd från myndigheter, affärsintressen och kolleger.

Han menar att vi måste känna ansvar för de fattiga och lära oss att tänka och planera med utgångspunkt från de fattigas möjligheter och behov, inte från de rikas. Vi måste bland annat lära människor att arbeta med de naturliga material som landskapet ger och anpassa byggandet till klimat, miljö och kultur, säger han. Det blir snart inte möjligt för små privilegierade grupper av människor att leva i egoistiskt resursslöseri som om de stora nödlidande massorna inte funnes, i en teknisk, ekonomisk utveckling som är anpassad endast för de rika.

Om den nuvarande utvecklingen får fortsätta, blir det en kris som påverkar oss alla. Det måste kom-

ma en mer "fattig" planering, understryker Hassan Fathy. Och en sådan är inte nyttig bara för de fattiga, utan även för de rika genom att den är hälsosammare. Våra moderna byggnadssätt skapar onaturliga levnadsformer, och våra bostäder är ofta byggda av "döda" material som påverkar oss ogynnsamt.

Fathy jämförde höghusboendet med att fylla ett glas med vatten högt över brädden.

– Det är möjligt endast om man fryser vattnet till is. På liknande sätt gör vi med människor för att anpassa dem till onaturliga levnadsformer.

Som exempel på resursslöseri, som världen inte har råd med, berättade han hur man uppfört byggnader med stora moderna fönsterväggar i ökenlandskap för att sedan luftkonditionera till ofantliga kostnader i stället för att bygga som förfäderna, av lera och med en teknik där husen luftkonditionerar sig själva med hjälp av vindarna.

Fathy har grundat ett institut, The International Institute for Appropriate Technology (ung. Det internationella institutet för ändamålsenlig teknologi), som bland annat arbetar med att sprida kunskap om nordafrikanska lerbyggnadstekniker, vilka förutom andra fördelar är enkla och billiga, lämpliga för de många som lever utanför det penningekonomiska systemet och alltså inte har råd att köpa någonting, exempelvis inte byggnadsmaterial och verktyg.

– På tre månader har vi lärt ett femtiotal pojkar att bygga lerhus av det material de har gratis under sina fötter, så att de behärskar varje moment från grunden till taket, upplyste Hassan Fathy.

KOLLEKTIV MED BISTÅNDSARBETE

Den andra pristagaren, The Farm, är ett amerikanskt jordbrukskollektiv med nu omkring 1 500 medlemmar, som grundades av Stephen Gaskin för tio år sedan. Där vill man visa världen att det går att leva småskaligt, leva gott, sunt och billigt och vara självförsörjande och dessutom kunna hjälpa medmänniskor på andra håll i världen.

För sin biståndsverksamhet har The Farm sedan 1974 en särskild organisation, "Plenty International", vars medlemmar lever och verkar bland dem de hjälper – utan lön. Plenty har bland annat gjort stora insatser i Guatemala, Bangladesh och i slummen i Bronx, New York.

Det var för biståndsorganisationens arbete som The Farm fick sitt

pris, mottaget av Stephen Gaskin.

Plenty betyder "gott om", och det är uttryck för övertygelsen att det finns gott om resurser för alla att leva av, om vi bara hushållar och delar med oss. Som Mahatma Gandhi sa: Världen har nog för envars behov men inte för envars girighet.

I The Farm lever alla på en inkomst så låg att den inte ens är beskattningsbar.

– Men vi lever gott, försäkrar Gaskin. Hemligheten heter samarbete med varandra och med naturen.

Donatorn har blivit förmögen som frimärksexpert.

JAKOB VON YXKULLS IDEALISM

Det är en annan sorts kunskap än de vanliga nobelpristagarnas som Jakob von Yxkull vill belöna, nämligen sådan kunskap som är väsentlig för lösningen av världens problem i dag.

Hans stiftelse vänder sig mot den obegränsade ekonomiska tillväxtens filosofi och resursslöseri och omätligt konsumtions- och habegär. Den verkar för att vi ska hushålla med vad jorden ger oss och endast använda så mycket som vi behöver. Tillgångarna är inte uteslagna. Vi är i själva verket inte jordens herrar, menar von Yxkull, utan i stället dess förvaltare.

Och miljoner västerlänningar har redan dragit sig tillbaka från konsumtionssamhället för att finna ett riktigt levnadssätt, i glädjeriekenhet och sparsamhet, påpekar han.

Forts på sidan 28

”Din livsåskådning är beroende av vilka grundläggande val du gör.”

ANDERS JEFFNER, livsåskådningsforskare

Jag besöker Anders Jeffner i hans tjänsterum på teologiska fakulteten i Uppsala. Han är professor i tros- och livsåskådningsvetenskap – Sveriges förste – och jag börjar med att fråga:

– Vilket stöd kan en sådan professor ge de sökande människorna?

Jeffner svarar att huvudsyftet med arbetet vid institutionen är att kartlägga livsåskådningsområdet, att vetenskapligt studera olika åskådningar och ge dem en riktig beskrivning. Detta arbetes resultat kan sedan bli till en hjälp för dem

som söker bland livsåskådningarna.

– Men, förklarar Anders Jeffner, ingen av oss här kan tala om för någon annan vilken som är den definitiva rätta livsåskådningen. Valet av livsåskådning är något som måste ske genom en prövning mot den egna livserfarenheten.

– Vilka råd kan du ge en sökare? Jeffner svarar – och väger sina ord mycket noga här, liksom genom hela intervjun:

– 1. Försök tänka igenom den livsåskådning du har och gör klart för dig själv vad du står för, och inte

står för, i olika frågor! 2. Gör dig också medveten om alternativen till din egen åskådning och håll dig öppen för hur andra människor kommit fram till andra svar på de grundläggande livsfrågorna! 3. Försök lära dig att förena engagemang i en livsåskådning med medvetenhet om alternativa ståndpunkter som finns!

– Men, människor är olika, och kan det inte vara så att en del behöver en säker tro, från en säker auktoritet, och blir oroliga och otrygga om de börjar tänka igenom

trosfrågorna grundligt och öppna sig för nya tankar?

– Jag tror ändå att den öppna attityden är ett ideal. Att kunna vara medveten i livsåskådningsfrågor tycker jag är ett värde i sig. Jag tror att ökade kunskaper är någonting bra. Detta är naturligtvis en värdering, men det är nog en värdering som finns bakom all humanistisk forskning.

SANNINGSPRÖVNING

– Du säger att ni syftar till en kartläggning. Men hör det också till dina uppgifter att pröva sanningsvärdet hos religiösa påståenden?

– Det skulle jag vilja svara ja på. Men den uppgiften är inte lätt. Först måste man då undersöka hur det religiösa språket fungerar, vad för slags sanningsanspråk som finns i olika typer av religiöst språk, det vill säga man måste studera det religiösa språkets semantik. (Jeffner, *The Study of Religious Language*, London 1972.)

– Man finner också ofta, när det gäller religiösa påståenden, att det inte finns någon vetenskaplig metod för att avgöra sanningsfrågan, utan att det blir fråga om personliga val av en djupgående natur. I vissa fall kan man ge svar på vetenskaplig grund, men i många viktiga fall går inte det.

– Men jag tycker inte vi skall skygga för att arbeta med sanningsfrågan och försöka göra klart för oss vad en sanningsprövning kan innebära och utföra den så långt som möjligt.

– På vilket sätt kan man pröva exempelvis påståendet om Jesu himmelfärd? Blir det samma slags prövning som i fråga om historiska påståenden? En historiker kan knappast skriva under på att himmelfärden ägt rum. Han skakar på huvudet och säger att uppgiften inte är tillräckligt bekräftad. . .

– Den grundläggande frågan är: Vad vill himmelfärdsberättelserna säga? Har deras författare någonsin gjort anspråk på att framställa en fysisk händelse, ett fysiskt uppliftningsfenomen? Det syns mig uppenbart att det inte finns ett sådant historiskt sanningsanspråk i texterna. Vad de vill uttrycka är i stället en upplevelse av att Jesus finns till i en annan dimension.

– Jag tror, fortsätter Anders Jeffner, att man inte får ställa sanningsfrågan så att man inte tar hänsyn till texternas ursprungliga mening.

– Så det har från början inte varit meningen att man skulle tro bokstavligt på Jesu himmelfärd?

– Nej. Jag tror att man medvetet har rört sig med en rumssymbolik

för ofattbara skeenden. Det finns många exempel från andra antika skrifter än de kristna på hur författaren medvetet använt en rumsymbolik för att åskådliggöra något andligt.

– Den obefläckade avelsen skulle också vara symbolik?

– Ja, det tror jag.

– Men Jesu uppståndelse då? Den har väl alltid uppfattats som fysiskt verklig och avgörande för tron?

– Ja, som en verklig händelse. Men kanske inte som ett fysiskt förlopp. Jag tror man tänkt sig att han blivit levande i en form som är annorlunda än det fysiska livets former, i en förvandling från död till liv.

Anders Jeffner säger vidare att en sådan här fråga inte kan besvaras med en historisk metod, utan svaret är beroende av vad man gör för grundläggande val, när det gäller den övergripande världsåskådningen, hur man ser på världen överhuvud taget. Först om man har ett religiöst sätt att se på världen, blir det möjligt att betrakta Jesu uppståndelse som en verklig, historisk händelse. Däremot tror Anders Jeffner inte att man så att säga kan gå den andra vägen och först fastställa att det här rör sig om en fysiskt historisk händelse och därmed förankra en religiös världsuppfattning i vetenskapen.

– Inom religionen, säger Anders Jeffner, har man ett helt annat sätt att ta ställning än inom vetenskapen.

GUDS EXISTENS

– Om frågan ”finns Gud?” ställs, tycker du att den är meningsfull?

– Ja, jag anser att den är meningsfull. Men man måste precisera den litet och säga vad man menar med Gud för att den skall bli riktigt meningsfull. När vi i vår kultur talar om Gud, avser vi oftast någonting som färgats av det judiskt-kristna gudsbegreppet. Då vet vi alltså ungefär vad vi menar med Gud, och då tycker jag att det är en meningsfull fråga. Ja, det är en viktig uppgift inom tros- och livsåskådningsämnet att undersöka de argument som finns för och emot olika svar på frågan: ”finns Gud?”.

– Om jag ställer den frågan till dig, vad får jag då för svar?

– Mitt personliga svar blir: Gud finns! Men jag vill också säga att jag har respekt för dem som kommer fram till ett annat svar.

– Men vilken Gud är det som finns? Gudsforeställningarna är många. Kan du teckna Guds profil?

– Nej. Jag menar att om Gud finns, så kan vi inte ge en adekvat

Anders Jeffner har sedan 1976 Sveriges första och hittills enda professur i tros- och livsåskådningsvetenskap. Den hör till den teologiska fakulteten vid Uppsala universitet och är en omvandling av en professur som varit inriktad på studier av kristna lärotraditioner, till att gälla hela livsåskådningsområdet.

Professor Jeffners viktigaste uppgifter är att själv utföra och leda forskning inom området samt att undervisa. Forskningen syftar till att i första hand kartlägga livsåskådningsområdet, att undersöka de olika livsåskådningarna och beskriva dem på ett riktigt sätt. Därigenom kan man få livsåskådningsalternativen, de olika vägarna, att bli tydliga och alltså hjälpa dem som söker en väg.

Professorn skall inte i första hand vara en vägvisare. Men han kan som följd av egen och andras forskning ge upplysningar om vart olika vägar leder och peka på följder av ett visst vägval, och han kan visa på faror och svårigheter som finns på olika vägar. Huvudvikten i forskningen ligger på kristna livsåskådningar, vilket är naturligt i den nu rådande kultursituationen, men man studerar även alternativ till kristendomen.

Tros- och livsåskådningsvetenskap läses av blivande präster, som är den största gruppen, blivande religionslärare och andra som har ett allmänt intresse för ämnet.

Grundutbildningen har minst 50 elever per termin. Doktoranderna är 20-30 stycken.

beskrivning av honom. Vi får söka oss fram med ett analogi- och symbolspråk. Därför menar jag att om man ger en riktigt bra och ingående beskrivning av Gud, då är det alldeles säkert inte Gud man har beskrivit.

– Vad anser du om de så kallade gudsbevisen?

– Att de inte är några bevis!

– Alltså inte heller det teleologiska beviset. (Enligt det teleologiska gudsbeviset kan Guds existens bevisas genom hänvisning till ändamålsenligheten i naturen.)

– Nej. Det teleologiska beviset innebär att man föreslår ett visst sätt att se på världen som en ändamålsenlig enhet och att man genom

– Man kan inte förankra gudstron i vetenskapen.

ett analogislut resonerar sig fram till att det måste finnas ett planerande förnuft bakom allt, precis som det finns förnuftiga upphovsmän bakom alla ändamålsenliga saker i vår mänskliga värld. Men det finns också andra möjliga sätt att se på världen än att uppfatta den som en ändamålsenlig enhet. Något verkligt bevis är det teleologiska gudsbeviset inte. Jag har behandlat frågan i mina böcker *Butler and Hume on Religion*, Stockholm 1966, och *Filosofisk religionsdebatt*, Stockholm 1967.

– Kan man säga att det teleologiska resonemanget är ett stöd för gudstron?

– Nej. Detta gudsbevis missbrukas ofta genom att väldigt lättvindigt åberopas som ett vetenskapligt stöd för Guds existens. Men jag skulle inte vilja använda det på det sättet. Jag tror att hela idén att vetenskapligt förankra gudstron är ohållbar. Däremot tror jag man kan visa att det grundläggande val som gudstron innebär, och vad det medför för individen, är ett teoretiskt legitimt sätt att tolka verkligheten och att det kan finnas goda skäl för detta. Men något bevis för att gudstron är riktig finns inte. När troende talar om bevis här, är det nog mest ett sätt att uttrycka den säkerhet de känner att tron är sann.

KRISTEN

– Är du själv kristen?

– Ja, jag skulle kalla mig kristen.

– Vill du närmare precisera vil-

ken typ av kristendom du ansluter dig till?

– Jag vill inte definiera den närmare med hjälp av de traditionella konfessionella gränserna. Men jag kan säga så här: Det finns påståeliga och icke påståeliga kristna. De påståeliga är sådana som är säkra på hur det förhåller sig i trosfrågor, vet precis vad som är rätt och fel lära. De icke påståeliga menar att vi inte kan uttala oss så säkert inom det religiösa området utan får röra oss med närmevärdet, söka i skilda riktningar, försöka komma nära mysteriet med olika språkliga medel snarare än slå fast sanningar med kategoriska påståenden. Jag är en kristen av den icke påståeliga typen.

– Om jag nu vänder mig till Sveriges professor i tros- och livsåskådningsvetenskap och frågar: Vad är livets mening?, vad får jag då för svar?

– Det är lätt att ta till för stora ord, svarar Anders Jeffner, ord som blir både för högtidliga och för vaga. Men om jag försöker svara litet trevande på frågan, så skulle jag kunna säga att livets mening är att bli en sådan människa som kan ta emot och ge tillit, värme, trygghet eller, för att ta ett högtidligare ord, som jag inte kan undvika och som jag tror kommer åt själva kärnan, att kunna ge och ta emot kärlek.

– Och den uppfattningen är grundad i Jesu förkunnelse?

– Ja, för mig är den det. Och detta är ett personligt svar, en värdering. Jag kan inte göra anspråk på att underbygga det med vetenskapliga argument.

NUTIDSMÄNNISKOR SÖKER

– Hur menar du att det religiösa intresset är i Sverige nu? Är det ökande, vikande?

– Engagemanget i de etablerade kyrkosamfunden minskar i stort sett. Men viljan hos människorna att finna ett övergripande mönster i tillvaron, en helhet att sätta in sitt liv i, en tolkning av människans situation i världen, förefaller att öka. Det finns dock inga undersökningar att falla tillbaka på vid en sådan bedömning. Här vid min avdelning har vi inte inriktat oss på att besvara sådana generella, statistiska frågor, vilket är en uppgift för religionssociologerna, utan i stället har vi velat klarlägga hur enskilda människor, som inte är specialister på religion eller filosofi, uppfattar sitt liv och hur de tolkar tillvaron. Och jag kan säga att det finns väldigt mycket kvalificerat tänkande i livsåskådningsfrågor bland männi-

skor som inte alls är specialister.

– Vi anser det viktigt att ta reda på vad för typer av tankar om livet som finns ute i samhället, och då mera tankarnas innehåll än deras spridning. En livsåskådning kan för oss vara intressant om det bara är tre personer som har den. Vi vill undersöka livsåskådningar hos folk i allmänhet, som funderar över livet. Detta är ett försummat forskningsområde. (Jeffner, *Livsåskådningsforskning*, Forskningsrapport från Teologiska institutet, Uppsala, 1973.)

– Är det något speciellt som du upptäckt under den forskningen?

– Det har slagit mig att många människor strävar efter en helhetsyn på förhållandet mellan människan och naturen. Detta har väl aktualiserats av miljörörelsen och sedan gripit in på livsåskådningsområdet.

– Ett annat intressant drag är ett ökat intresse för transcendensupplevelser, alltså erfarenheter av att den tillvaro vi kan fånga med våra sinnen och med naturvetenskapen, inte är hela verkligheten, utan att det finns en annan dimension av verkligheten, som vi kan erfara, och att den här tillvaron vilar i någonting annat.

– Man kan också säga att det finns väldigt mycket oorganiserad religiositet i Sverige idag. Många är religiösa för sig själva, utan att låta det få utlopp i de traditionella kyrkorna.

– Om nu den traditionella kristna tron, uttryckt i samfunden, inte drar till sig människor lika mycket som förr, vad kan det bero på?

– Det finns inget underlag av undersökningar för att säga något bestämt om detta. Men jag tror att en viktig faktor är att de traditionella religiösa samfunden inte lyckats med kopplingen mellan den religiösa läran och den levande religiösa erfarenhet som finns.

– En undersökning har visat att folk som går i kyrkan inte tror precis så som man kanske skulle vänta sig. De ansluter sig ibland inte till trosbekännelsen riktigt, utan reserverar sig på vissa punkter, har egna uppfattningar.

– Så har det nog alltid varit. Och skillnaderna mellan vad de aktiva kristna, som finns i kyrkorna, tror och vad kyrkan lär är ett intressant undersökningsområde. Man torde kunna påvisa både idéhistoriskt och i situationen idag att kyrkans lära är en sak och den tro som verkligen lever bland kyrkofolket är någonting annat. Jag skulle vilja ta reda på mer om detta.

– Det finns ju även präster som

inte ansluter sig till alla huvuddelar av den kristna tron. Några tror inte på himmelfärden, och det finns till och med de som inte tror på ett liv efter detta.

– Ja, även bland ordets förkunnare finns uppfattningar som avviker från kyrkans lära.

NYANDLIGHETEN

– Vad kan du säga om nyandligheten, till exempel den som har österländskt ursprung, är den något positivt i dagen samhälle?

– Den frågan kan inte besvaras med ett ställningstagande på vetenskaplig grund. Det blir en personlig värdering. Själv ser jag nyandligheten som något övervägande positivt, framför allt för att den riktar uppmärksamheten på den religiösa erfarenhetsvärlden och visar att denna bör tas på allvar. Om jag skall säga något negativt, så är det att i vissa nyandliga strömningar finns en avsaknad av intresse för samhällsetiska frågor av typ ekonomisk rättvisa i världen. I min personliga värdering är det väsentligt att det etiska och det religiösa följs åt.

– Om man jämför kristendomens etik med de österländska religionernas etik, tycker du att det finns betydelsefulla skillnader?

– Ja, kristendomen kanske mera betonar en aktiv nästakärlek. Men när det gäller natursynen, tror jag den kristna etiken skulle kunna lära av den österländska livsinställningen och respekten för allt levande.

– Menar du att det kan vara något av värde i till exempel den inställningen till djuren som finns inom buddhismen och hinduismen, där man tar med djuren i sin kärlek på ett annat sätt än inom kristendomen?

– Ja, det menar jag. Och det finns anknytningspunkter för en sådan inställning i kristendomen, men detta har inte blivit så utvecklat.

– Vad kan sägas om meditationsrörelserna?

– Jag har ingen personlig erfarenhet av dem och har inte studerat dem särskilt. Men det förefaller som om meditation kan vara ett hjälpmedel för att nå fram till sådana djuperfarenheter som kan vara en förankring för ett äkta religiöst synsätt.

– Tror du att nyreligiositeten kommer att öka?

– Detta är små, marginella rörelser. Intresset för dem kommer nog att öka, men det finns för närvarande inga tecken på att de kommer att bli massrörelser.

KRITIK

– Bör en sökare titta kritiskt på de skilda religionerna?

– Ja, jag tycker att en sökande människa skall lära sig att se kritiskt både på sin egen tro och på andra former av tro, när det gäller såväl religion som moral. Man skall kunna kritiskt granska olika moraluppfattningar, inklusive sin egen, utan att därför bli amoralisk, och kritiskt granska olika religioner, inklusive sin egen, utan att därför bli areligiös.

– Hur kan en kritisk granskning ske?

– Den kan ske på olika sätt, både med vetenskapliga sanningskriterier och i en prövning gentemot egen livserfarenhet. Den vetenskapliga prövningen, sådant som undersökning av logisk konsekvens i en åskådning, hör till våra uppgifter här på institutionen (se t ex min bok *Kriterien christlicher Glaubenslehre*, Uppsala & Göttingen 1977), men prövningen gentemot den personliga livserfarenheten kan vi inte göra åt någon annan människa. Men vi kan hjälpa till att göra människor medvetna på det området.

– Vad tycker du om den kristendomskritik, som finns, hos Hedenius till exempel?

– Hedenius har jag haft som lärare under en stor del av mina studier. Hans kristendomskritik tycker jag är i hög grad beaktansvärd och viktig, och det finns ingen som helst anledning för kristna människor att ta lätt på den kritiken. Den är exempel på kvalificerad kristendomskritik som man som kristen har all anledning att fundera noga över. Själv har jag tagit en annan ståndpunkt än Hedenius, men jag har stor respekt för honom både som människa och som kristendomskritiker.

– Vad anser du om hans bok "Helvetesläran"? För min del tycker jag den drabbar kristendomen mycket hårt.

– Det tycker jag också. Helvetesläran är ett inslag i den kristna lärobildningen som inte kan förenas med andra centrala kristna läror, framför allt inte med läran om Guds kärlek. Den utformning som helvetesläran fått, och den ställning den haft i den kristna lärobyggnaden, är för mig ett skrämmande inslag i den kristna läroutvecklingen. Där tycker jag Hedenius har rätt. Men jag tror ändå att man kan ta bort helvetesläran ur den kristna lärobyggnaden och ändå bevara det väsentliga i den. Och i den bedömningen avviker jag i viss mån från Hedenius.

– Men Hedenius vill ju säga att Jesus själv predikade om ett helvete. Jesus tog inte avstånd från den helveteslära som fanns i tiden, utan använde den i sin undervisning.

– Ja, men det finns olika tendenser i det nytestamentliga materialet. En del tendenser pekar åt ett annat håll, och det finns ingen anledning att renodla helvetestendenserna och upphöja dem till det äktkristna. Man kan lika väl utveckla andra tendenser i Nya testamentet vilka kan gå tillbaka på Jesu förkunnelse, såsom Guds kärlek och barmhärtighet.

– Men var det inte så att Jesu frälsningsverksamhet skedde mot bakgrunden att han tänkte sig en nära förestående yttersta dom – liksom Johannes döparen, som han följde efter, gjorde? Var det inte den så kallade dubbla utgången, paradiset eller evig fördömdelse, som han hade i tankarna?

– Jo, men läran om en dubbel utgång behöver inte innebära en helveteslära. Man kan till exempel mena att inte alla människor kan förverkliga det eviga livet, utan att en del drabbas av evig död, inte ett helvete. Sedan finns också läran om alltings återställelse, att Gud till sist skall segra helt och hållet och övervinna allt ont. Alla dessa tre läror kan man förankra i Nya testamentet: läran om ett helvete, läran om en evig död för en del människor och läran om alltings återställelse. Vilken av dem man tar fasta på, beror på vad man uppfattar som centralt och viktigt i Nya testamentets budskap.

SM

– Se kritiskt på alla former av tro!

Per-Olof Samuelsson

SCIENTOLOGYKYRKAN OCH DESS

”SNYLTGÄSTER”

Artikelförfattaren har mångårig erfarenhet av Scientologykyrkan och är f.d. medlem av ”Sjöorganisationen”.

Det har i Sökarens spalter förts en informativ och livaktig debatt om Scientologykyrkan, en debatt som varit välgörande fri från bigotteri och korstågsanda i den ena eller andra riktningen, en debatt som efter bästa förmåga sökt ge utrymme åt alla parter synpunkter.

Det finns emellertid en punkt som jag anser behöver belysas ytterligare, och det är den skuldsättning som drabbar kyrkans medarbetare om de bryter sitt kontrakt och lämnar kyrkan före kontraktstidens utgång.

Det har ju framgått att en scientologimedarbetares utbildning och andliga vägledning (auditering) så att säga ingår i lönen – men att ett brutet kontrakt medför att dessa förmåner förfaller till betalning.

När kyrkans talesman, pastor Gun Lanciai, tillfrågas om detta i Sökaren nr 7, 1979, svarar hon att det uppstår en *moralisk* men inte *juridisk* skyldighet att betala för vad man fått från Scientologykyrkan, om man lämnar den.

Detta låter ju betryggande. Avfällingen kan med andra ord i lugn och ro rådgöra med sitt samvete. Hela problemet är om han ska godta eller avvisa sina tidigare trosfränders moraliska anspråk. Detta kan kanske kosta honom några vaknätter. Men det finns ingen lång arm som kan störa samvetets tysta överläggningar, inga hotande bilder av domstolar och kronofogdar som kan påverka hans beslut.

I själva verket har Scientologykyrkan mycket strikt policy om behandlingen av kontraktsbrytare – policy som går stick i stäv mot Gun Lanciais uttalande. Jag ska strax citera denna policy, men först en

kort ordförklaring:

En kontraktsbrytare benämns inom scientologin ”freeloader”, ett ord som enligt *American Heritage Dictionary* betyder ”en som vane-mässigt lever på andras välgörenhet, generositet eller gästfrihet”. Den svenska motsvarigheten är ”matfriare” eller ”snyltgäst”.

Detta är vad L Ron Hubbard har att säga om snyltgäster i HCO policybrev 13 oktober 1972R, omarbetat 12 april 1979:

”En snyltgästskuld är inte bara ett symboliskt och godtyckligt straff, avsett att hindra snyltgäster att gå vidare uppför Bron. Den är en verklig skuldförbindelse som kan indrivas på laglig väg / an actual obligation legally collectible/ och den *måste* betalas, med den uttryckliga avsikten att gottgöra orgen /organisationen/ för den tid, den omsorg och de pengar den investerat i att träna och auditera en medarbetare utan att få någonting i gengäld.” /.../

”När en snyltgäst vägrar samarbeta med att återbetala sin skuld, t.o.m. sedan han erhållit en korrekt debitering och upprepade kommunikationer från orgen, är orgen skyldig att tillgripa alla tillgängliga rättsliga medel /any and all legal means/ för att få betalning till stånd.”

Det kan alltså knappast råda någon tvekan om att kyrkans grundare betraktar återbetalningsskyldigheten som juridisk och inte som ”blott och bart moralisk”. Det här är inte heller ett policybrev om vars innehåll Gun Lanciai gärna kan vara okunnig. Det ingår nämligen i varje scientologimedarbetares grundläggande ”hatt” (eller ”befattningsbeskrivning” som det he-

ter på normal byråkratsvenska). Tydligt talar hon mot bättre vetande – eller också är det så att scientologin, i likhet med den medeltida skolastiken, innehåller dubbla sanningar (i detta fall en sanning för ”sökare” och en annan för ”finnare”).

Gun Lanciai driver den moraliska aspekten vidare:

”Anställning i Scientologykyrkan tar du inte i förvärvssyfte, utan du gör det av ideella skäl. Skriver du t.ex. ett femårskontrakt, så vet du att du kommer att ha en mängd förmåner. Du får kurser och du får auditering. Du gör en överenskommelse med församlingen: Detta satsar jag. Detta satsar ni. I och med att församlingen satsar på studenten, så förväntar den sig naturligtvis att vad denne lärt sig senare skall komma fler till godo, att han sedan t.ex. som auditör verkligen ger god service, så att hans PCs blir nöjda.” /PC = person som genomgår auditering./

”Om studenten bryter sitt kontrakt, då har han två vägar att gå. Antingen försvinner han helt ur församlingens krets, och vi hör inte av honom längre. Eller också kommer han tillbaka, kanske snart, kanske efter lång tid. Då vet han att kyrkan en gång satsade på honom, men att han själv aldrig gav kyrkan det väntade utbytet. I det läget väljer de flesta att betala för vad de fick från kyrkan, eftersom det aldrig skulle kännas bra annars. Ty religion ger ett känsligare samvete.”

Policy nämner ingenting om ”två vägar” och gör inget explicit undantag för personer som ”försvinner helt ur församlingens krets”. Man bör inte heller i det här sammanhanget blunda för att Sciento-

logykyrkan faktiskt bedriver viss uppsökande verksamhet och att de avhoppade scientologer som ”aldrig hörs av igen” i huvudsak utgörs av den försvinnande minoritet som bosätter sig på okänd ort och skaffar sig hemligt telefonnummer, så att de inte kan nås av Scientologykyrkan.

Men finns det ändå inte en kärna av sanning i Gun Lanciais resonerang? Är det inte rätt och riktigt att den som bryter sitt kontrakt kompenserar kyrkan för vad den satsat på honom? En ömsesidig överenskommelse har ju brutits. Och ingenting är gratis i detta universum – det man inte betalar i redan pengar, måste man betala i tid eller arbete.

Och om en medarbetare vill lämna kyrkan, har han ju alltid två alternativ – att sluta genast och betala sin skuld, eller också tjäna ut kontraktstiden och lämna kyrkan skuldfri. Behöver det vara så svårt att bestämma sig för vilket alternativ som är det minst onda?

Nej, det behöver det inte – så länge kontraktet löper på en såpass kort tid som 2 1/2 eller 5 år. Men det finns en särskild kategori av medarbetare, nämligen de som – drivna av en total hängivenhet för Scientologykyrkans mål, för idén att ”sätta in etik” på denna planet och detta universum – anslutit sig till Sea Org (Sjöorganisationen). Deras kontrakt har en löptid på en miljard (tusen miljoner) år.

Även den starkaste hängivenhet kan flagna. Hur bergfast man än varit övertygad om scientologins förträfflighet den dag man skrev på sitt SO-kontrakt och blev applåderad och omkramad av en samlad medarbetarstyrka, måste ju den dag komma då man inser att man tagit ett förhastat steg, att man signerat en blankofullmakt på sitt liv, att den frihet man hoppats på i utbyte mot all sin hängivenhet blott är den totala friheten att göra som Ron säger. Och medan årtusendena rullar iväg och det ges fler och fler tillfällen till självrannsakan, växer den bleka eftertanken.

Och samtidigt växer ens skuld. All den auditering som ska rensa upp möget inom en och skänka en beslutsamhetens friska hy åter, ges på kredit. All den fortbildning som ska öka ens effektivitet och därmed ens värde för organisationen, ges också den på kredit. Det lilla man själv uträttar – som ju aldrig kan jämföras med den forskarmöda L. Ron Hubbard lagt ned och kontinuerligt fortsätter att lägga ned under årmiljonernas lopp – betalas där emot kontant, i form av kost, logi och en vanligen ganska blygsam

veckolön.

Skulle man lämna Sea Org, det må ske snart eller sent omsider, har man inget att kräva. Vad Sea Org har att kräva för ens mångtusenåriga snyltande och matfrieri blir däremot bara mer och mer, ju längre man dröjer sig kvar.

Att bita ihop tänderna och tjäna ut sitt kontrakt kan inte vara helt lätt under dessa förhållanden – åtminstone inte under de första 500 miljoner åren. Därefter blir det väl undan för undan lättare. Och skulle man lyckas är chansen stor att man till sist upplever – åtminstone känslomässigt – den totala frihet för vars skull man en gång gav sig in i spelet. Och man varseblir äntligen den djupa sanningen i Rons ord, för så länge sedan, att ”vägen ut är vägen igenom”.

Men det troliga är att man ger sig av – efter 5 eller 50 eller 500 år. Och då träder HCO PB 13.10.72R i kraft – och dess kraft är större, ju längre man tvekat att bryta det heliga kontraktet. Ju mer tid man offrat på kyrkan och dess stjärnhöga mål, ju hårdare man arbetat på att lyfta civilisationen upp ur dyn, ju fler brutna strån man dragit till stacken för att bygga upp en ny värld, desto större blir nu vidden av det enorma snyltande man gjort sig skyldig till, och desto mer har man att kompensera kyrkan för allt den gjort utan att få någonting i gengäld.

Det finns förstås en mycket enkel lösning på detta problem. En skuld som kan ackumuleras över en period på en miljard år, bör rimligtvis kunna avbetalas över samma tidsperiod. Men denna lösning är otvivelaktigt ”off policy”, eftersom HCO PB 13.10.72R ingenting nämner om den. Den är ”off source”, eftersom den inte emanerar från L. Ron Hubbard. Och den är alldeles säkert ”grossly out ethics”, eftersom den upphöjer det snöda penningbegäret och den personliga vinningen på pliktens bekostnad – eftersom den på intet vis tillgodoser ”det största goda för det största antalet dynamiker” utan är helt och hållet avsedd att gagna den första dynamiken (ens eget överlevande).

Anm. Per-Olof Samuelsson har varit aktiv inom Scientologykyrkan sedan mitten av 60-talet. Åren 1971–1977 arbetade han på heltid inom kyrkan, nästan uteslutande med översättningsarbete. Han anslöt sig till Sea Org i februari 1973.

I november 1977 lämnade han kyrkan och har inte för avsikt att återvända. Han betraktar sig inte längre som scientolog.

Sedan ungefär ett år tillbaka får han regelbundna påstötningar från organi-

sationen i Köpenhamn (där han arbetade) att han skall betala avgifterna för den utbildning och de 200 timmars auditering han fick under sin tid i Sea Org. Brevnen är vänliga – utom ett, som innehåller hot om rättsliga åtgärder. Det görs mycket bestämt gällande att Per-Olof Samuelsson är skyldig att betala Scientologykyrkan 49.500 schweizerfranc (125.000 kronor).

Hans ”skuld” till organisationen blir, utslagen på fem år, ca 25.000 kronor per år. Som jämförelse kan nämnas att hans genomsnittliga årslön var uppskattningsvis ca 10.000 kronor per år (värdet av kost och logi inräknat).

Scientologykyrkan erinrar honom om att de medarbetare som utnyttjar kyrkans tjänster under kontrakt föreläggs och får godkända räkningar på kostnader, som skall betalas, om kontraktet bryts av medarbetaren. Detta är sant, men vem tänker i entusiasmens dagar på att det någon gång kan bli aktuellt att lämna scientologin och verkligen betala stora penningssummor till organisationen?

Kyrkan erbjuder honom nu att komma tillbaka, och om han åter inträder i Sjöorganisationen, stryks all hans skuld. (Detta strider mot Gun Lanciais uttalande i Sökaren nr 7, 1979 enligt vilket det är den som återinträder som måste betala.) Men han är färdig med scientologin och menar att han gjort mer än rätt för sig genom allt det hårda, lågt avlönade arbetet i flera år och att kyrkans krav på honom därför är sällsynt oetiskt.

Per-Olof Samuelsson har skickat Sökaren fotokopior av sin korrespondens med Scientologykyrkan i Köpenhamn, på vars papper man finner orden ”Scientologin är en praktiskt tillämpad religiös filosofi. Copyright 1976 L. Ron Hubbard.” (Världens enda religion med copyright!)

Scientologerna är välkomna att förklara sig!

SM

Per-Olof Samuelsson.

Människors tankar om Gud

Av Olle Wedholm och SM

"Gud är ljus." "Gud är ande."
"Universum är Guds gestalt."
"Gud är blott vetbar för sig själv."

SM: Du har skickat mig tre manusblad "tankar om Gud och Hans bud", som Du samlat och kommenterat. I början har Du följande ord från Psaltaren 14:1 och 53:2: "Då rarna säga i sina hjärtan: Det finns ingen Gud". Men, Olle, vad är "Gud"? Ingen har någonsin sett Gud", heter det i ett annat av Dina citat, från Johannes evangelium 1:18, och det tycker jag är sant, till skillnad från det alldeles motstridande "Saliga äro de renhjärtade, ty de skola se Gud" från Matteus 5:8. Jag vill för min del säga att om Gud vet vi ingenting, vilket är ett uttalande som kan göras även av djupt religiöst intresserade människor. Inser man sanningen i de orden, då har man kommit ett stort steg på vägen mot upplysning.

Olle: Ingen har någonsin sett Gud – med fysiska ögon, nej, men många har upplevt Honom i sitt eget inre, och det som är inom en människa är alltid närmare och väsentligare än det som är utanför. Jag har ett citat från Johannes 4:24, som lyder: "Gud är ande" och ett från Lukas 17:21 med orden "Guds rike är invärtes i eder". En ande kan inte ses med fysiska ögon. Där emot kan Han förnimmas av människans ande, vilket är lika med skapande medvetande, enligt min definition. Andra ord i min citatsamling om Gud är "... sanningens ande, som världen icke kan taga emot" från Johannes 14:17. Det är den Hjälpare som Jesus beder att Fadern skall ge oss. Ty man måste, helt naturligt, själv vara sann för att kunna se sanningen. Den osanne saknar förutsättningen genom sin osanna mentalitet. Sanning är verklighet och osanning lika med

det överkliga. Då enligt livslagen lika dras till lika, kan det sanna aldrig införlivas med den osanne.

SM: Jag vill formulera det så att man måste vara objektiv för att kunna se "sanningen", dvs verkligheten. Man måste alltså vara inriktad på att, om möjligt, se en sak sådan den är med åsidosättande av alla personliga önskemål, begär och tendenser.

Olle: Givetvis! Det är därför som "de renhjärtade", de klara, genomlysta skola "se" Honom, när de är av samma kvalitet, Hans barn. Enligt Johannes första brev, 1:5, är Gud ljus. Martinus säger också att Guds ljus är för starkt och bländande för mänskliga ögon. "Gud är kärleken" sägs i 1 Joh 4:8. Därav följer bl a att man endast kan förstå den eller det som man hyser kärlek till. Kärleken är en förutsättning för inlevelsen, förmågan att leva sig in i. Återigen: attraktionslagen, lika dras till lika. Motsatsen är repulsionslagen, olika stötas isär. Citaten "jag har väl sagt att I ären gudar", Psaltaren 82:6, "och allesammans den högstes söner", Joh 10:34, visar att vi alla har utgått från Gud. På liknande sätt som ljuset differentieras i en oändlig mångfald måste det samlas in genom en oändlig mångfald strålar till ljuskärnan.

SM: Några av Dina citat tycker jag är fina, exempelvis "Den som älskar Gud har ingen annan religion än kärleken" från Rumi, och "Människan är närmare Gud än fiskarna är till vattnet de lever i" från Inayat Khan. Det senare uttalandet får mig att tänka på vad Vedanta säger, nämligen att människans inre, medvetandet, är Ett med Gud, Brahman. Då har vi kommit åtskil-

Olle Wedholm.

ligt bort från den gamla naiva uppfattningen om Gud som en potentat utanför den skapade världen och närmast oss mer subtila begrepp. Ett annat citat från Inayat Khan, som Du har, "Låt mig glömma mig själv, o Gud, att jag må bli medveten om Dig", kan jag också uppleva som en djup och meningsfull mystik, liksom följande, av onämnt ursprung och nästan motsatt innebörd, "Gud är blott vetbar för sig själv". Ett uttalande av Kepler, i Din samling, låter sig också läsas: "Min högsta önskan är, att uti mig själv finna den Gud, som jag finner överallt utom mig".

Olle: "Gud är ett klot vars medelpunkt är överallt, men vars periferi inte finns någonstans." Så skrev Nikolaus Cusanus. Det finns många sätt att försöka beskriva Gud. För min del vill jag säga att universum är Guds gestalt, liksom min kropp är min andes gestalt. Gud är alltså Det Som Är. Universum är Guds manifestation. Men Gud själv är inte synlig. Som Viktor Rydberg sa: "För den som känner naturvetenskapens metod, som är tillämplig allena på världens mekaniska aspekt, är det inte underligare att Gud ej påträffas där, än att urmakaren ej påträffas inne i sitt eget fickur."

SM: Albert Einsteins ord att "känslans djupa övertygelse om närvaron av en högsta tänkande makt, som uppenbarar sig i det ofattbara universum, utgör min idé om Gud" uttrycker kanske en vanlig, spontan känsla att universum inte kan vara slumpens verk. Den känslan har jag också. Men den betyder inte att man i stället för slumpens processer måste anamma

gammaldags föreställningar om en faderlig, kärleksfull gestalt, allsmäktig och allgod, som lyssnar på människors böner och vidtar sina åtgärder på grund av dem. Känslan att slumpen inte är världsalltets arkitekt betyder inte heller att man bör uppfinna och sprida en massa dogmer om hur Gud är och vad Gud vill. Ett av Dina citat, av okänt ursprung, lyder: "Gud är det symboliska uttrycket för den okända orsak som människan antingen beundrar eller fruktar utan att förstå". Just så! Gud är, när allt kommer omkring, okänd.

Olle: Jag håller inte med om att Gud är något helt okänt. Vi vet, genom naturlig insikt, en hel del om Hans vilja. B. Dybwad Brochman framhåller i "Konsten att läsa Bibeln" (sv övers av Bengt Lindwall, Almqvist & Wiksell, 1953) att Guds bud är livslagar. "Man kan säga, skriver han, "att Jesu ord och lära är axiomatiska, det vill säga att deras sanning är omedelbart uppenbar, utan att särskilda bevis krävs." Guds bud skulle i modernare språkform kunna uttryckas:

Du skall inte ha andra gudar vid sidan av mig.

Du skall inte missbruka Herrens, din Guds, namn, ty det är heligt.

Meditera och bed på vilodagen, så att du helgar den.

Hedra din fader och din moder, som gjort sitt bästa för din välgång.

Du skall inte beröva någon livet, ty det är ett brott mot det levande.

Du skall inte begå otukt, ty det undergräver din självkänsla.

Du skall inte stjäla eller ta ränta, ty det är orättmätigt förvärv, som skadar ditt eget välbefinnande.

Du skall inte ljuga, ty verklighetsförfalskning vilseleder såväl dig själv som din omgivning.

Du skall inte vara avundsjuk, utan med glädje önska din nästa allt gott, som gällde det dig själv.

SM: Jag har inte samma totala uppskattning av "Guds bud" och Jesu lära som Brochman och Du har, eftersom jag menar att de sk Guds bud har mänskligt ursprung och att Jesus var en människa. Du tycker förmodligen att jag borde ansluta mig till din uppfattning, liksom jag menar att Du borde kunna inse det riktiga i min position. I meningsutbyten blir man ofta litet förvånad över att andra inte tycker som man själv. Man uppfattar sina egna åsikter som riktiga, till skillnad från andras.

Olle: Sant! Och polemik skapar ingen förståelse, utan stärker endast den egna övertygelsen.

SM: Jag har ett citat från Albert Guinon, som lyder: "Det finns människor som i stället för att höra på

det man säger till dem i själva verket endast hör det de själva vill svara." Kanske har vi alla, i diskussioner, något av detta.

Olle: I "Dikt och sanning" berättar Goethe att alla deltagarna i en ungdomlig diktarförening ansåg, att deras egna dikter var bäst. Goethe blev mycket förvånad, för han ansåg att hans egna dikter var överlägsna de andras. Men de andra hade samma inställning till sina egna. Regeln att sätta sina egna tankeskapelser högst och nedvärdera andras är allmängiltig, har jag funnit. Tyvärr!

I FINLAND

I vårt grannland Finland händer mycket sökar-intressant, som tyvärr på grund av skillnaderna i språk går oss förbi. Bland annat kommer där ut intressanta böcker. I juli kom på förlaget Alea-kirja en samlingsvolym av Tapio Kaitaharju med titeln Rajan tuntumassa. Den består av tre av författarens tidigare utgivna böcker, vilkas titlar på svenska betyder Den helande kraften, Kommer människan att förgöras? och Den vidgade människan.

Av Kaitaharju har också kommit en ny bok, som heter Maaäidin kirja, alltså: Moder jords bok (Gummerus förlag, Jyväskylä). I samband med utgivningen intervjuades författaren i TV.

Tapio Kaitaharju, trafikinspektör i Kouvola, blev känd i Finland för ca 10 år sedan som fjärrbotare (healer) och mystiker. Vidare blev han känd för sin klärvoajanta förmåga.

1979 berättade han i den finska radion om sina kontakter med tomtar och devor.

Som en röd tråd löper i samtliga böcker kärleken och särskilt i Moder jords bok talar han om kärleken mellan människan och naturen samt hur vi påverkar varandra.

Han berättar om jordens eterkropp och fysiska kropp samt om trädens fysiska kropp, eterkropp och känslokropp. Kaitaharju påstår också att man kan få en viss kontakt med alla levande varelser, alltså även träd och blommor.

Som ett exempel på en kontakt mellan honom och ett träd översätter jag ett litet stycke:

"... när jag kände på ett träd och

Välkomna till vårt bibliotek

Teosofiska Samfundet Pasadena

Sveavägen 45, 1 tr., Stockholm
Vi har ett rikhaltigt urval av såväl teosofisk som filosofisk litteratur.

Öppet sept.-maj: månd-torsd
15.30-17.30.

Försäljning av vår litteratur sker genom Rönnells Antikvariat, Birger Jarlsgatan 32, 114 29 Stockholm, tel. 08/11 54 11, 20 21 63.

lyssnade, sade det:

– Spänner.

Orsaken till anmärkningen fann jag i ett träd bredvid. För ett par år sedan hade jag bundit en tvättlina om stammen. För att förhindra att linan skavde på trädet, hade jag lagt klossar emellan. Nu hade trädet vuxit. Eftersom linan inte gav efter, hade klossarna tryckts in i stammen utan att någon lagt märke till detta."

Tapio Kaitaharju berättar vidare om gallring, hur han förr led av ett sådant arbete. Efter att ha fått kontakt med träden, har han fått en annan syn på detta. Även här går kärleken som en röd tråd. Små plantor har ännu ingen egen identitet utan tänker genom en gruppsjäl. När man kärleksfullt förklarar orsaken till gallring, förstår de och godkänner handlingen. Under själva arbetet försjunger de i ett slags sömn och de som lämnats att växa vaknar först när arbetet är utfört.

Boken berättar också om människans förhållande till vilda blommor, krukväxter, trädgårdsblommor och djur.

Vidare tar han upp vivisektion, vår näring och hur vi påverkar Moder jord genom gödsling.

*

Böckerna fann jag i en liten bokhandel, T:mi Mirjam Aho, Vironkatu 11 i Helsingfors.

Mirjam Aho berättade att hon arbetat som kontorschef, men nu satsat hela sitt sparkapital för att starta denna affär.

Teosoferna har sina lokaler alldeles i närheten.

Dolly Lindén

JESUSBÖNEN OCH DEN RYSKE PILGRIMEN

Med *Jesusbönen* avses orden "Herre Jesus Kristus (Guds Son), förbarma dig över mig". Orden kommer från Nya testamentet. Matteus berättar om en icke-judisk, kananeisk kvinna, som ropar: "Herre, Davids son, förbarma dig över mig." Markus berättar om en blind tiggar, som ropar: "Jesus, Davids son, förbarma dig över mig." Lukas berättar om tio spetälska män, som ropar: "Jesus, Mästare, förbarma dig över oss."

Den kananeiska kvinnan bad om hjälp för sin dotters sjukdom. Den blinde och de spetälska ville bli befriade från sina handikapp.

EN RYSKE PILGRIMEN

Jesusbönen kom med tiden att användas särskilt av munkar i den grekisk-ortodoxa kyrkan. Från 1300-talet blev klostren på ön Athos ett centrum för den.

Uttalanden om Jesusbönen av olika kyrkolärare samlades på 1700-talet i skriften "Philokalia" (Kärleken till det sköna), som blev läst särskilt i den rysk-ortodoxa kyrkan. Den skriften utgör bakgrunden för den av en anonym rysk författare skrivna boken "En pilgrims uppriktiga berättelser till sin andliga fader", som utkom 1881 och har blivit den mest lästa boken om Jesusbönen och översatts till många språk.

En modern svensk översättning, kallad "En rysk pilgrims berättelser", utkom 1961 (Natur och Kultur). Den har tydligt blivit läst och uppskattad av många. Ett oförändrat nytryck, femte upplagan, utgavs 1980.

Boken handlar om en på grund av en förtvinad arm arbetsoduglig mans vandringar i Ryssland. Han besöker heliga platser och planerar ta sig till Jerusalem. Men den planen förverkligas inte, och han fortsätter vandra i Ryssland. Han träffar många människor på sina vandringar, och boken består till stor del av samtal med dem.

Om det finns någon historisk bak-

grund för denna ramberättelse är okänt och har ingen betydelse för bokens förblivande popularitet. Boken handlar snarast om en kristen människas vandring genom livet på väg till det himmelska Jerusalem. Lika litet som pilgrimen når det jordiska Jerusalem når den kristne här i livet det himmelska slutmålet utan måste leva vidare i jordiska förhållanden.

JESUSBÖNEN OCH ZAZEN

Det viktigaste med "En rysk pilgrims berättelser" är vad den har att säga om kristen bön, särskilt Jesusbönen. Att boken blir så mycket läst i västerlandet i våra dagar beror kanske på att dess innehåll uppvisar så många likheter med icke-kristna meditationsformer, som samtidigt väcker allt större intresse.

Den ryske pilgrimen hänvisas av en andlig ledare (starets) bl a till ett uttalande av en kyrkofader omkr. år 1000 (Simeon, Den Nye Teologen):

"Sätt dig ned, tyst och i ensamhet. Böj ditt huvud, slut ögonen, andas sakta och blicka med din föreställningskraft in i ditt hjärta och led ditt förnuft, dvs dina tankar, från huvudet ned i hjärtat. Vid varje andedrag skall du säga: 'Herre Jesus Kristus, förbarma dig över mig!' Du skall uttala orden sakta och tyst, med läpparna eller enbart i anden. Försök att jaga bort alla ovidkommande tankar, samla dig till lugn och tålmod och upprepa denna övning så ofta som möjligt."

Och så här skriver den japanske zenmästaren Dogen omkr. år 1200:

"För zazen krävs ett stilla rum, måttlig mat och dryck. Gör dig fri från alla band, bringa de tiotusen tingen till ro, tänk icke på ont eller gott, döm icke om sant eller falskt, hejda medvetandets lopp, bringa önskan, föreställande och tänkande att upphöra... Man skall sitta med kroppen upprätt utan att böja sig åt vänster eller höger, utan att sträcka sig framåt eller bakåt. Öra och

skuldra skall vara parallella, näsa och navel i en linje. Tungan skall vara tryckt mot övre gommen, läpparna och tänderna skall vara slutna, ögonen alltid öppna. Har kroppen fått den rätta hållningen, måste andhämtningen regleras. Uppstiger en önskan, beakta den, men låt den fara sedan du beaktat den. I det att du övar länge glömmes du alla band. Koncentrationen kommer av sig själv. Detta är zazens konst. Zazen är den stora fridens och glädjens Dharma-port."

LIKHETER

Redan dessa två citat kan ge en uppfattning om både likheter och olikheter mellan zenmeditation och Jesusbön. Tystnad, ensamhet, stillhet betonas av båda. Likaså betydelsen av övning, upprepning. Man skall komma bort från vanligt tänkande, avskärma sig från yttre intryck. Som hjälpmedel rekommenderas att följa andningen.

En annan likhet, som dock inte kommer fram i de anförda citaten, är att både zenmästarna och de kristna fäderna varnar människan för att fästa sig vid mer eller mindre märkliga syn- och hörselupplevelser, som kan inträffa då sinnet tömts på vardagstänkandet. På bägge håll talas om gestaltlösa upplevelser av frid och glädje bortom eventuella Kristus- eller Buddha-visioner. I det anförda citatet talar Dogen om zazen som "den stora fridens och glädjens Dharma-port". Och den ryske pilgrimen säger vid ett tillfälle: "Akta dig väl för att ta olika syner för omedelbara upplevelser av nåden... Det som händer vid hjärtats bön, det sker direkt av Guds nåd. Det är en sådan salighet att ingen tunga kan uttrycka det, det kan inte jämföras eller jämföras med något jordiskt."

SKILLNADER

Men skillnaderna mellan zazen och Jesusbön är också påfallande. På bägge håll betonas sambandet mel-

lan kropp och medvetande. Men zenmästarna talar mycket mer om hur man skall sitta än vad kyrkofäderna gör. I Dogen-citatet ovan har ett stycke utelämnats som ger ännu mer detaljerade anvisningar.

De kristna kyrkolärarna talar om Jesusbönen som hjärtats bön, och i det sammanhanget talas ibland om att man bör koncentrera uppmärksamheten till hjärtat i kroppslig betydelse. I citatet ovan hette det: "Blicka med din föreställningskraft in i ditt hjärta och led ditt förnuft, dvs dina tankar, från huvudet ned i hjärtat." Detta skall göras med böjt huvud.

När det talas om att leda förnuftet från huvudet ned i hjärtat, avses att bönen inte bara skall vara något intellektuellt, utan ett uttryck för hela människan.

I zen talas i stället om buken, hara, som kroppens medelpunkt. Man skall kontrollera andningen genom koncentration på bukmuskulaturen. Detta skall i zen ske med öppna ögon, blicken riktad ett stycke framför kroppen. Jesusbönens lärare talar om att med slutna ögon rikta uppmärksamheten mot hjärtat.

Ytterligare en skillnad är att Dogen rekommenderar fullständig tomhet i medvetandet, medan de kristna lärarna rekommenderar upprepning av Jesusbönens ord. Den kristna traditionen är på den punkten mera lik en annan zentradition, Rinzi, som gör bruk av löslika gåtor, koan, för att befria medvetandet från annat innehåll.

ZEN OCH JESUSBÖN KAN FÖRENAS

Själv är jag varken buddhist eller ortodox kristen, utan kristen i luthersk tradition. Men jag menar mig kunna tillägna mig åtskilligt både från zen och från den kristna ortodoxins Jesusbön utan att bryta med min egen tradition. Främst gäller det sådant som ovan sagts vara gemensamt för zazen och Jesusbön: betydelsen av tystnad, ensamhet, stillhet, övning, upprepning, andningskontroll. Zen får bestämma kroppsställningen. För en god andning är zenhållningen med rak rygg och upprätt huvud bättre än kyrkofädernas rekommendation att böja huvudet och rikta blicken mot hjärtat. Men Jesusbönen ger meditationen ett kristet innehåll.

BIBELNS ROLL

Den ryske pilgrimen citerar ofta Bibeln och strävar efter att följa den bokstavligt. Ingen hänsyn tas till vem i Bibeln som kommer till tals och under vilka förhållanden det sagts. Historisk bibelsyn var

okänd för den ryske pilgrimen, men den är i vår tid ofrånkomlig. Utgångspunkten för hela boken är vad Paulus en gång skrev till de kristna i Tessalonika: "Bed oavslåligt" (1 Tess 5:17). Paulus förmaning uppfattas som en obetingat gällande föreskrift, och pilgrimens problem är hur han skall kunna följa befallningen. Jesusbönen och kyrkofädernas anvisningar om bön ger honom svaret.

SYNDAKÄNSLA

Ett annat drag hos den ryske pilgrimen som är helt främmande för zenbuddhism men inte heller behövt utmärka all kristen fromhet är den djupa syndakänslan. Ibland, men inte ofta, får Jesusbönen tillägget "arme syndare" efter orden "förbarma dig över mig". Men vare sig han brukar tillägget eller ej, talar pilgrimen gärna och ofta om sin djupa synd. Det är svårt att förstå vad han menar. Om man med synd menar något som man hade bort göra på annat sätt, så undrar man hur pilgrimen egentligen menar att han bort leva annorlunda. Ensamhet och tystnad prisas, för att man då skall kunna ägna sig helt ostörd åt bön och gudsumgänge. Menar pilgrimen, då han talar om sin stora synd, att han bort vara ännu mer ensam, ännu mer koncentrerat sig på inre bön?

Pilgrimen nämner som något positivt, som bevis på inre koncentration, att han inte brydde sig mycket om människor han träffade. Men att bry sig om andra människor är väl just vad den kristne skall göra. Synd är snarare att bry sig för lite om andra människor. Allt för ivrig bön och inre koncentration kan vara en frestelse att inte bry sig tillräckligt om andra.

På ett ställe talar han om våra begär som "frälsningens fiender", men det sägs inte mycket om vilka begär det gäller. Här påminns man om att begären i den buddhistiska traditionen räknas som det högsta onda, det som binder oss vid den tillvaro vi vill befrias från. Kristen tro är inte så livsförnekande som buddhismen och avvisar inte sådana begär som är uttryck för livsbejakelse. Här kommer den ryske pilgrimen närmare buddhismen än han kommer biblisk skapelsetro.

Den ryske pilgrimen talar om att Gud har givit olika gåvor åt olika människor. I luthersk tradition brukar vi kalla det för att vi har fått olika kallelser i livet. Inte alla är kallade att vara munkar eller eremiter. Det är emellertid tydligt, att den ryske pilgrimen sätter eremitens kallelse högre än vardagsmänniskornas, eller vad man vill kalla

dem. Synd är det som lockar honom från pilgrimens väg till eremitidealet. Men hur skall man, vare sig man lever eremitliv eller lever ute i världen någonsin kunna vara säker på vad som är rätt handlande och vad som är orätt, synd? Att känna sig rådvill, oviss, svag, otillräcklig inför livets problem är naturligt, men synd är knappast det bästa ordet för sådana känslor, eftersom man med synd i regel avser något som man vet att man borde gjort annorlunda.

Närmare ett användbart språkbruk kommer i pilgrimens berättelser en munk och en eremit som talar om modlöshet. "Det är denna modlöshetens anda som är den största av alla synder och utgör huvudvapnet för mörkrets värld mot oss... De visa gamla fäderna vann seger över modlösheten och fick inre ljus och styrka genom hoppet om Guds hjälp, fridfull tystnad och ensamhet."

Modlöshet har vi alla lätt att gripas av i vår förvirrade tid. Och munken som kommer till tals i *En rysk pilgrims berättelser* är värd att lyssna till, då han säger att vi kan få hjälp till seger över modlöshet genom "hoppet om Guds hjälp, genom fridfull tystnad och ensamhet".

NEXUS 15 kr
- en tidning för hela samband -
På väg: En ny värld - en ny människa
Robert Schwartz:
The Entrepreneur FÖRETAGAREN
som visionär och samhällsutvecklare
GÖR DET!
Pengar kommer
när du gör
det som
är riktigt
Kunskap
som maskerad
okunnighet
Pröva
NEXUS - en annorlunda tidskrift
för dig som vill veta mer om vägar
till hälsa, harmoni och mera liv.
Sänd mig ovanstående 18:e NEXUS.
Jag betalar 15 kr när inbetalningskort
kommer.
Namn.....
Adress.....
Postadress.....
NEXUS, Drottningg. 102, 111 60 Stockholm

Mars '81

Sökarguiden

TEMA-semester på SÖLJE kursgård:

7-17 mars Inre skapande bilder och föremål. Britt Nordahl

Kurser:

Bert Yoga Jonson
Yoga- & Meditationskurser påbörjas hela tiden.

ASTROLOGI-kurs 13-15 mars
YOGA-Kultur, Bergsunds Strand 3,
117 38 Stockholm, 08-68 84 89

ZONTERAPI

veckohelgskurs i Malmö med
Berit Jenkins den 7-8 mars
Plats: Klövervallsvägen 1 B, Malmö.
Information och anmälan till
018-25 13 53 eller 040-91 41 75

BUDDHISM

veckohelgskurs i tibetansk buddhism
med Karma Zopa Phuntsok
i Malmö den 21-22 mars.
Plats: Klövervallsvägen 1 B, Malmö.
Information och anmälan till
018-25 13 53 eller 040-91 41 75

Teosofiska Samfundet

Karlavägen 44, kl. 19.00. alla välkomna!

- 3.3 Chasidismen och den judiska mystiken
Georg Eisman
- 10.3 Studiecirkel: Hur kan vi....
- 17.3 Dagens fysik och uråldrig mystik
Jens Tellefsen
- 24.3 Studiecirkel: Hur kan vi...
- 31.3 Visdomsreligionen återuppstår i oss
Elis Wikström

Martinus

- 5.3 Vägen mot ljuset, Kjell Höglund
19.30 Drabanten, Barngårdsg.13
Uppsala
- 25.3 Martinus med Sigge Westerlund
19.30 Drabanten, Barngårdsg. 13
Uppsala.

Sufi

- 24.3 Andligt helande - Lilly &
19.00 Ingemar Gardeby
Kväkargården, Varvsg. 15
- Informella gudstjänster hålls den
1/3, 15/3 och den 29/3 kl. 15.00.

Sökarguiden

Box 45505
104 30 Stockholm
Red: Per Sellmann

Sökarguiden

A New Power

in Europe for the world

Livsskolan

förmedlar helhetssyn på livet och
mycket annat. Mottot är bl a:
Undersök allt och behåll det bästa
av både gammalt och nytt.
Sänd in namn och adress till
LIVSSKOLAN
c/o Britta Johansson
Skogsvägen 17
665 00 Kil 0554/111 42

Robygge

ROBYGGE STOCKHOLM

GREV TUREGATAN 20
114 46 STOCKHOLM
TEL: 08-67 79 69

ÖPPET
MÅNDAG-FREDAG 10-18
LÖRDAG 10-14

Robyggeaffärer finns dessutom
i Järna vid Seminariet,
Västergatan 7 i Göteborg,
Kungsgatan 2 B i Lund,
Skolgatan 71 B i Umeå och
Storgatan 48 i Örebro

FÖRSÄLJNING AV KONSTHANTVERK OCH
ANDRA PRODUKTER FRÅN ANTROPOSOFISK
ORIENTERADE VERKSAMHETER,
LITTERATUR KRING WALDORFPEDAGOGIK,
BIODYNAMISK ODLING, ARKITEKTUR, KONST M.M.

Klubb Kamelen gästas av

Bernard Grauger

söndagen den 22 mars 1981
kl. 16.00. Bernard kommer från
tidningen NEW HUMANITY JOURNAL
den första politiskt inriktade
tidningen i den sk Nya Tids-
åldern.
Själagårdsgatan 17, Gamla Stan.

HYLOZOIK

- det levande kosmos -
HYLOZOIK är läran om det levande kosmos
som lär att all materia har något slag av
medvetande. HYLOZOIK - det levande kosmos
är också namnet på en studiecirkel i när-
radioprogrammet NYA DIMENSIONER. Cirkeln
omfattar fyra program med Lars Adleskog
och finns att få mot 3:- i frimärken.
Två kassetter (med fyra program) samt
studiematerial för 80:- från:
Nya Dimensioner, Fjällgatan 23 A,
116 45 Stockholm. Lyssna på 88 MHz
kl. 22.00 1/3 och 8/3.

Yoga och Meditation

med Skandinavisk Yoga- och Meditations-
skola, Dalagatan 32, 113 24 Stockholm
tel: 08-33 92 65

23 mars ~ 10 april

MÅNDAG	TISDAG	ONSDAG	TORSdag	FREDAG	LÖRDAG
10.30-11.30 KONCENTRA- TION M+O+F JAN	10-11.30 YOGA ti+to NYBÖRJ TOVF	10.30-11.30 KONCENTRA- TION M+O+F JAN	10-11.30 YOGA ti+to NYBÖRJ. TOVE	10.30-11.30 KONCENTRA- TION M+O+F JAN	10-11.30 YOGA NYB/ FORTS.
12-13 M+O+F INRE STILLHET JAN	12-13 TI+TO DYNAMISK MEDITATION JAN	12-13 M+O+F INRE STILLHET JAN	12-13 TI+TO DYNAMISK MEDITATION JAN	12-13 M+O+F INRE STILLHET JAN	
14-15.30 GRAVID YOGA TOVE				16-17 YOGA SKOLUNGDOM	
17-18.30 YOGA FORTS. FRANZ	17-18 TI+TO DYNAMISK MEDITATION JAN	17-18.30 YOGA FORTS. WINI	17-18 TI+TO DYNAMISK MEDITATION JAN	17-18.30 GRAVID YOGA TOVE	
18.30-19.30 KONCENTRA- TION M+O+F JAN	18-19.30 YOGA ti+to NYBÖRJ. TOVE	18.30-19.30 KONCENTRA- TION JAN	18-19.30 YOGA ti+to NYBÖRJ. TOVE	18.30-19.30 KONCENTRA- TION JAN	
20-21 M+O+F INRE STILLHET JAN	19.30-21 YOGA NYBÖRJ. TOVE	20-21 M+O+F INRE STILLHET JAN	19.30-21 YOGA FORTS. WINI	20-21 M+O+F INRE STILLHET JAN	

- 1 Söndag 1800 *Eckankar - öppen studiegrupp*
Eck-centret, Gästriksgatan 18 08-30 77 56
- 2 Måndag 1930 *Framtidens värld* Björn Roxendal
ABF, Fabiansalen, Sveav. 41 Måndagsgruppen
- 3 Tisdag 1900 *En Levande värld* Kjell Höglund
ABF, Sveav. 41, Martinus Kosmologi
- 4 Onsdag 1900 *Parapsykologi och miljö* Arne Groth
Klubb Kamelen, Själagårdsg. 17, Gamla Stan
- 5 Torsdag 1900 *Aterfödelse* Annastina Persson
Klubb Kamelen, Själagårdsg. 17
- 6 Fredag *Se-bättre-träning* med Peter Sandblad
Apeiron-institutet 08-11 89 99
- 7 Lördag *Zonterapikurs i Malmö, se*
information här intill.
- 8 Söndag 1600 *Besök från Sirius I* Barbro Persson
Klubb Kamelen, Själagårdsg. 17
- 9 Måndag 1930 *Kärlekens terapi* Gösta Eklund
Fabian-salen, ABF-Huset, Sveav. 41 Måndag.
- 10 Tisdag 1900 *Kosmisk kemi* Mikael Nordfors
ABF, Sveav. 41
- 11 Onsdag 1900 *HP Blavatsky* Gösta Eklund
Klubb Kamelen, Själagårdsg. 17
- 11 Onsdag 1930 *Människans fysiska kroppar*
Rosenkorsets Gemenskap Fjällg. 23A Hålsans Hus
- 13 Fredag 1900 *Teaching med Sture & Torild Johansson*
Hedén-salen, ABF-Huset, Sveavägen 41
- 14 Lördag 21-0030 *Glad Dams Disco*
Hålsans Hus, Fjällgatan 23A
- 15 Söndag 1600 *Besök från Sirius II* Barbro Persson
Klubb Kamelen, Själagårdsg. 17
- 16 Måndag 1930 *Dränieindianernas religion* Ake Huhtkrantz
Fabian-salen, ABF-Huset, Sveav. 41, Måndagsgruppen
- 17 Tisdag 1900 *Förhållandet Man - kvinna* Ylva Nilsson
Fleminggatan 70 Sveriges Makrobiotiska Sällskap
- 18 Onsdag 1900 *Finchhorn* Caren Sjöström
Klubb Kamelen, Själagårdsg. 17
- 19 Torsdag 1930 *Martinus Kosmologi i Linköping*
Biblioteket i Linköping
- 20 Fredag 1930 *Martinus kosmologi i Jönköping*
Folkets Hus, Brunnsg. 13-15, 1tr. Vårdagsmötningen
- 21 Lördag 1900 *Astrologi* Anders Ekström
Klubb Kamelen Själagårdsg. 17
- 22 Söndag 1600 *A New Power* Bernard Grauger
Klubb Kamelen, Själagårdsg. 17
- 23 Måndag 1930 *Fulaste Människan i dödsskuggans dal*
Hans Möller ABF-Huset, Fabiansalen, Sveav. 41
- 24 Tisdag 1930 *Det Oavvisliga kravet*
Rosenkorsets Gemenskap, Fjällg. 23A, Hålsans Hus
- 25 Onsdag 1900 *Lagen* Jade Ekström
Klubb Kamelen, Själagårdsg. 17
- 26 Torsdag *Dax att skicka in information till*
Sökarguiden
- 27 Fredag 1900 *Martinus Kosmologi II* Mikael Nordfors
Klubb Kamelen, Själagårdsgatan 17
- 28 Lördag 21-0030 *Glad Dams Disco*
Hålsans Hus, Fjällgatan 23A
- 29 Söndag 1600 *Lyrisk* Mai-Britt Wall
Klubb Kamelen, Själagårdsgatan 17.
- 30 Måndag 1930 *Kan bibelska läkebörter användas?*
Dr Jan-Axel Nordlund, ABF, Sveav. 41, Fabiansalen
- 31 Tisdag 1900 *Hälsokostens olika ideer* Rolf Hedlund
Fleminggatan 70 tel: 08-54 99 34 (und fr. 1500)

AUROVILLE INTERNATIONAL

Sri Aurobindos lärjungar i Sverige

*En ny människa med ett nytt, högre medvetande håller på att födas på jorden.
Så var Sri Aurobindos lära.
I Skåne finns en grupp, samlad kring hans budskap.*

Reportage Maria Adkinson

Det lilla vita huset är omgärdat av rader av äppelträd och ett stort grönsaksland. Bakom äppelträden börjar de första sluttningarna av Brösarps backar, kända för sin storslagna skönhet. Åt söder ligger havängen, ett naturreservat med en ståtlig stendös och andra fornminnen. Havängen gränsar till havet, med den vackra, vidsträckta stranden.

Hit kom ibland prins Eugen för att måla.

Ravlunda, i hjärtat av Skånes mångbesjungna Österlen, är en trakt med både idyllisk och storslagen skönhet.

*

I det vita huset bor Karin och Mårten med sina fyra barn.

Rummen är ljus och luftigt inredda. I vardagsrummet har Karin sin stora vävstol. På golven ligger trasmattor i pastellfärger, som hon vävt, och på väggarna hänger Mårtens tavlor i milda, harmoniska färger.

Ett rum är inrett till kontor, fyllt med böcker och tidskrifter.

Karin har efter studier i Lund arbetat på bibliotek. Mårten studerade också i Lund en tid, men har nu etablerat sig som konstnär.

BÖRJADE SOM VÄNSTERRADIKALER

Vi sitter under äppelträden i Karins och Mårtens trädgård. Det är oktober, och nästan alla löv har fallit. Himlen är hög och klar, blåsten kommer in från havet. Men solen värmer ändå såpass att vi kan sitta ute och dricka te.

De berättar om Auroville-gruppen, som de tillhör. Den består av sju vuxna, alla i trettioårsåldern,

och sex barn, som strävar efter att leva i enlighet med Sri Aurobindos lära.

– De flesta av oss har känt varann i över tio år, säger Karin. Vår gemenskap växte fram under åren 1967-68, när vi deltog i studentdemonstrationerna i Lund. Vi var vänsterradikaler och anarkister. Men samtidigt var vi intresserade av meditation och andlig livsfilosofi, och några av oss började med transcendent meditation. Vi gjorde resor till Indien, där vi besökte olika platser, bodde på ashram och fick undervisning i meditation. Alla i gruppen har vistats en eller flera gånger i Auroville.

– Var det någon särskild upplevelse som fick er att fastna just för Sri Aurobindos budskap?

– Det var inte något hastigt beslut, säger Mårten. Jag hade studerat olika läror och metoder, läst böcker av Yogananda, Sivananada, Ramana Maharshi och andra. Steg för steg kom jag till min övertygelse. Det är klart att det finns personliga upplevelser i det andliga sökandet, hos mig liksom hos alla andra människor. Men jag tycker inte att det är något som behöver framhävas.

OINTRESSERADE AV PUBLICITET

– Vi är inte alls böjda för publicitet, säger de. Det här är första gången som vi låter oss intervjuas. Vi har alltid avböjt tidigare. Om man försöker berätta offentligt om inre upplevelser, blir det så lätt fel. Missförstånd kan uppstå, och det hela kanske inte alls leder till vad man trott.

– Har ni inte låtit lokaltidningarna skriva något om era aktivite-

ter?

– O nej, det skulle nog inte slå väl ut!

Vårt samtal avbryts av barnen som klänger i mammas och pappas knä, pratar, frågar. Mira, den äldsta flickan, vill att jag ska komma och titta på den fina gungan de har i vedboden. Och hon visar stolt sina gymnastiska färdigheter.

Mårten makar minstingen Hans tillrätta i knäet och fortsätter:

– Vi upplever inte att vi måste göra någon slags PR för oss. Det känns betydelsefullt för oss att arbeta för det vi tror på, men vi går inte ut med aktiv information. De människor som är intresserade söker själva upp oss.

ENKELT LEVNADSSÄTT

Till lunch samlas alla hos Jörel och Johannes, som med sina två små barn bor i byn Björstorp ett stycke från Ravlunda.

Jörel arbetar hemma, och tar ibland extrajobb som lärare och på posten. Johannes är musiker. Han skriver musik, och han utövar musik tillsammans med de andra. Ibland uppträder de i lokala sammanhang.

Här bor också Andreas, en ung västtysk som anslöt sig till gruppen för några månader sen.

Det är ett stort, vackert tegelhus från 1900-talets början, som tidigare varit affär. De många rummen har tusen lustiga vinklar och vrår. Trots spartansk prägel – ingen vräkig soffa, ingen TV – är hemmet ombonat och trivsamt. En stor flygel och några indiska musikinstrument utgör blickfång i vardagsrummet.

Det största rummet på nedre våningen är för barnen: som en lek-skola med små bord och stolar,

Från vänster Sidonie, Karin, Hans, Andreas, Mårten, Dag, Jörel, Felix, Mira, Georg, Maya, Pia, Johannes och Aravinda. Foto Curt Bjernevi.

gungor som hänger från taket, kud-dar på golvet och en lekstuga med tinnar och torn. Här samlas gruppens alla sex barn vardagar mellan 9.00 och 12.00, och en vuxen tar hand om dem, denna dag Mårten.

Lunchen serveras. Det visar sig att den smakar precis som maten i Indien – ljuvligt gott, med kryddor som i ett slag förflyttar mig i tankarna långt bort till det landet. Jörel går tyst och stillsamt runt och ser till att alla får, fyller på en tallrik här och där.

Maten är vegetarisk och enkel. Auroville-gruppen har varubyte med kollektivet Moder Jord utanför Kristianstad. Man levererar massvis med äpplen till dem och får mjöl, flingor och andra produkter i gengäld.

– Vi jobbar också ihop med kollektivet "Hylkan" en bit härifrån, berättar Johannes. De driver ett alternativt jordbruk för att få fram fullvärdiga, giftfria födoämnen. Vi åker dit och gör dagsverken och får som ersättning fina grönsaker och rotfrukter.

– Vi har ju en lite annorlunda målsättning än de, eftersom vi har en andlig inriktning, och att tillfredsställa de fysiska behoven blir sekundärt för oss. Men vi känner samhörighet med alla som arbetar i den nya tidsålderns anda, och vi vill samarbeta med dem.

*

På eftermiddagen beger vi oss åter till Ravlunda.

Fem minuters promenad från Karins och Mårtens hem ligger en

liten stuga där Sidonie och Felix bor, ett par utan barn. Vägen dit är smal och stenig och går genom sockerbetsfält och kohagar. Det omgivande landskapet är förtrollande vackert.

På vintern vistas Sidonie och Felix i Lund. De arbetar båda som konstnärer, men sedan ett år tillbaka arbetar Felix också deltid som mentalskötare på S:t Lars sjukhus, och Sidonie undervisar emellanåt i franska.

Felix har åkt jorden runt, och på en av resorna träffade han Sidonie, som är från Västindien.

Felix och Johannes är bröder. Deras föräldrar, som är konstnärer, bor på gångavstånd från dem. Bröderna har alltså vuxit upp i denna bygd och känner alla häromkring. Genom dem har gruppen en naturlig anknytning till Ravlunda och ett naturligt utbyte med grannarna, som man inte behövt göra sig till för att bygga upp.

SRI AUROBINDO

Sri Aurobindo föddes i Bengalen år 1872, men fick under fjorton år sin utbildning vid Cambridge och King's College i England.

Han blev politiskt engagerad och var med och grundade Indiens självständighetsrörelse med syfte att befria Indien från det engelska herraväldet. Sri Aurobindo myntade slagordet "självständighet och självstyre", som blev den samlande parollen för de olika revolutionära och nationalistiska grupperna.

Mitt uppe i de politiska aktivite-

terna mötte Sri Aurobindo yogin Bhaskar Lele. Från detta möte berättar Sri Aurobindo:

"Sitt ned, blev jag tillsagd, titta och du kommer att se att dina tankar kommer till dig utifrån. Innan de kommer in, släng dem då tillbaka. – Jag satte mig ned och såg till min stora förvåning att det stämde: Jag såg och kände konkret hur tankar närmade sig för att komma in genom eller ovan huvudet och jag kunde på ett konkret sätt skjuta tillbaka dem innan de kunde komma in. På tre dagar, egentligen en, fylldes mitt sinne med en evig tystnad – som fortfarande är där."

Kort tid därefter fängslades Sri Aurobindo av engelsmännen, anklagad för delaktighet i ett bombattentat.

Under vistelsen i fängelset uppnådde han andligt förverkligande bestående av en spontan och permanent vision av Gudomen i allt.

Under den följande rättegången blev han frikänd. Han såg nu att de krafter, som verkade för Indiens frigörelse var tillräckligt starka utan honom. I stället kände han en kallelse att fullfölja sitt inre arbete på att föra ned det gudomliga medvetandet till det mänskliga planet, till kroppens celler, frigöra det hos människorna och därmed öppna förbindelse mellan ande och materia.

MODERN

En kvinna i Frankrike, Mira Richard, följde en inre kallelse och reste till Indien, där hon träffade Sri Au-

robindo. Hon blev hans livsledsagare. Mira Richard kom att kallas Modern, och de båda byggde tillsammans upp Sri Aurobindo Ashram i Pondicherry på Indiens sydostkust.

Till ashramen kom människor från hela världen. Lärjungarna var snart ett par tusen till antalet och levde och verkade i Sri Aurobindo Ashram.

Efter Sri Aurobindos bortgång 1950 blev Modern den ledande gestalten fram till sin bortgång 1973.

Sri Aurobindos och Moderns framtidsvision innebär en enad mänsklighet, pånyttfödd i ett andligt medvetande.

1968 grundade Modern "världsstaden" Auroville, en mil norr om Sri Aurobindo Ashram, en stad som de svenska lärjungarna kallar "ett förelöpande experiment i det kollektiva mänskliga medvetandet". Omkring 500 människor har kommit dit från jordens alla hörn för att bo och arbeta där, och steg för steg tar staden form. Liksom Sri Aurobindo Ashram har Auroville en ständig ström av besökare och gästarbetare året runt. Staden invigdes med en ceremoni där 124 nationer var representerade med två personer från varje land. Var och en lade ned en handfull jord från sitt hemland i en urna.

DET SUPRAMENTALA MEDVETANDET

Sri Aurobindos budskap var att en ny människa håller på att födas på jorden. Den jordiska evolutionen håller nu på att utveckla ett nytt medvetande i en ny varelse, som i den evolutionära hierarkin står över människan i den form hon hittills haft, så som människan står

Barnen bakar bröd. Foto Curt Bjernevi.

över djuret. Detta nya medvetande kallar Sri Aurobindo det supramentala medvetandet.

Sidonie, Felix, Johannes och Mårten förklarar närmare:

– Sri Aurobindo lärde ut en yoga som innebär en allomfattande förvandling av människan, en förvandling på alla plan, alla nivåer av medvetande. Vi brukar räkna med tre former av medvetande: det fysiska, det vitala och det mentala medvetandet. Traditionell indisk yoga innebär att man vänder sig ifrån det fysiska, det "världsliga". Men vi upplever att det är något helt nytt som sker på jorden nu, och vi vill ta del i denna utveckling. Tidigare religiösa ledargestalter, såsom Kristus och Buddha, satte upp sina mål utanför världen. Sri Aurobindo hade ett mål i världen.

– Hur går det till att praktisera denna yoga? Utövar ni meditation, och i så fall mediterar ni gemensamt eller var för sig?

– Det är viktigt att inse att Sri Aurobindos yoga inte baserar sig på meditation, utan på en andlig förvandling av det aktiva medvetandeståndet. Men vi har alla haft perioder av intensiv meditation.

– Vi praktiserar var och en för sig, men också kollektivt. Fast just nu har vi inte regelbundna gemensamma meditationer i gruppen. Men även när man sitter för sig själv är man förenad med de andra på det andliga planet – enhetskänslan baseras inte på yttre gemenskap utan på en upptäckt av det inre medvetandets fundamentala enhet. Genom denna enhet kan man identifiera sig med hela mänskligheten. Det är detta som är den progressiva kraften i den nya tidsåldern.

INGA DOGMER

Mårten:

– Vi är inte intresserade av dogmer och ritualer. Andra andliga vägar syftar ofta till individuell frälsning. Men vi vill ta del i en utveckling som ger upphov till en ny sorts människa, den nya rasen.

– Så ni använder ingen särskild meditationsteknik?

– Sri Aurobindo har sagt att vi ska öppna oss för det gudomliga, men hur detta ska ske kan man inte förutsäga, svarar Felix. Vi får lov att vara olika och arbeta var och en på sitt sätt. En viss teknik skulle begränsa utvecklingen och stänga ute en del möjligheter. Nu ligger alla möjligheter öppna. Det handlar om att överlåta sig själv, att ge upp sitt eget, ge upp sina personliga behov för att delta i den stora omvandlingsprocessen.

Sidonie:

– Det finns inga regler uppställda. Men när det känns riktigt, kan man naturligtvis använda en viss teknik, man kan till exempel koncentrera sig på Moderns kraft, Shakti-kraften. Men det viktiga är att man tänker och handlar medvetet i allt man företar sig – denna yoga praktiserar man tjugofyra timmar om dygnet. Ingenting kan lämnas utanför.

Sidonie framhåller att studier av Sri Aurobindos verk utgör en central stomme i yogans "teknik". Sri Aurobindos samlade verk omfattar tjugooåttio band. Men ännu finns ingen av hans böcker utgiven på svenska. De mest kända verken på engelska är "The Life Divine", "The Synthesis of Yoga", "The Essays on the Gita" och den monumentala episka dikten "Savitri" som består av uppemot 24 000 rader. Nu har också "Moderns Agenda" kommit i franskt original. Det är Moderns personliga samtal mellan åren 1951 och 1973, samlade i tretton band.

NY TIDSÅLDER

– Människor med andliga intressen talar ofta om att vi står på tröskeln till en ny tidsålder. Ni delar alltså den uppfattningen?

– Ja, definitivt. Fundamentalt i Sri Aurobindos yoga är visionen av den jordiska evolutionen, hur den skrider fram i olika stadier. Först går utvecklingen från den skenbart omedvetna materien till den ökande medvetandeaktiviteten i organiskt liv, växtliv och sedan djurliv. Därefter utvecklas ett märkligt halvmedvetande i människans sinne. Men evolutionen stannar inte där. Den rör sig vidare mot ett högre medvetande, mot den djupa hemlighet som sover i materiens innersta, där cirkeln sluts och ande

och materia är ett, och Gudomen manifesterar sig på jorden. Detta är ett nytt stadium i den jordiska evolutionen som vi alla ser ta form, inom oss och runt omkring oss, idag. Det är detta vi ser som den egentliga innebörden i den nya tidsåldern.

– Nya energier sveper nu in över jorden. År 1967 skedde ett sådant inflöde av energi, ett nytt slag av energi. Det avspeglade sig på många sätt – studentoroligheterna i många länder, en våg av ungdomar som reste till Asien för att söka svar på sina frågor.

– Sri Aurobindo var en avatar. Han och Modern förmedlade ny kraft till jorden, en kraft som nu har sin verkan. Överallt finner man människor som förnimmer det nya inom sig och arbetar med de nya energierna.

– Anser ni att människor måste komma i kontakt med Sri Aurobindos lära för att kunna medverka i den nya utvecklingen?

– Nej, alla kan utveckla det nya medvetandet.

*

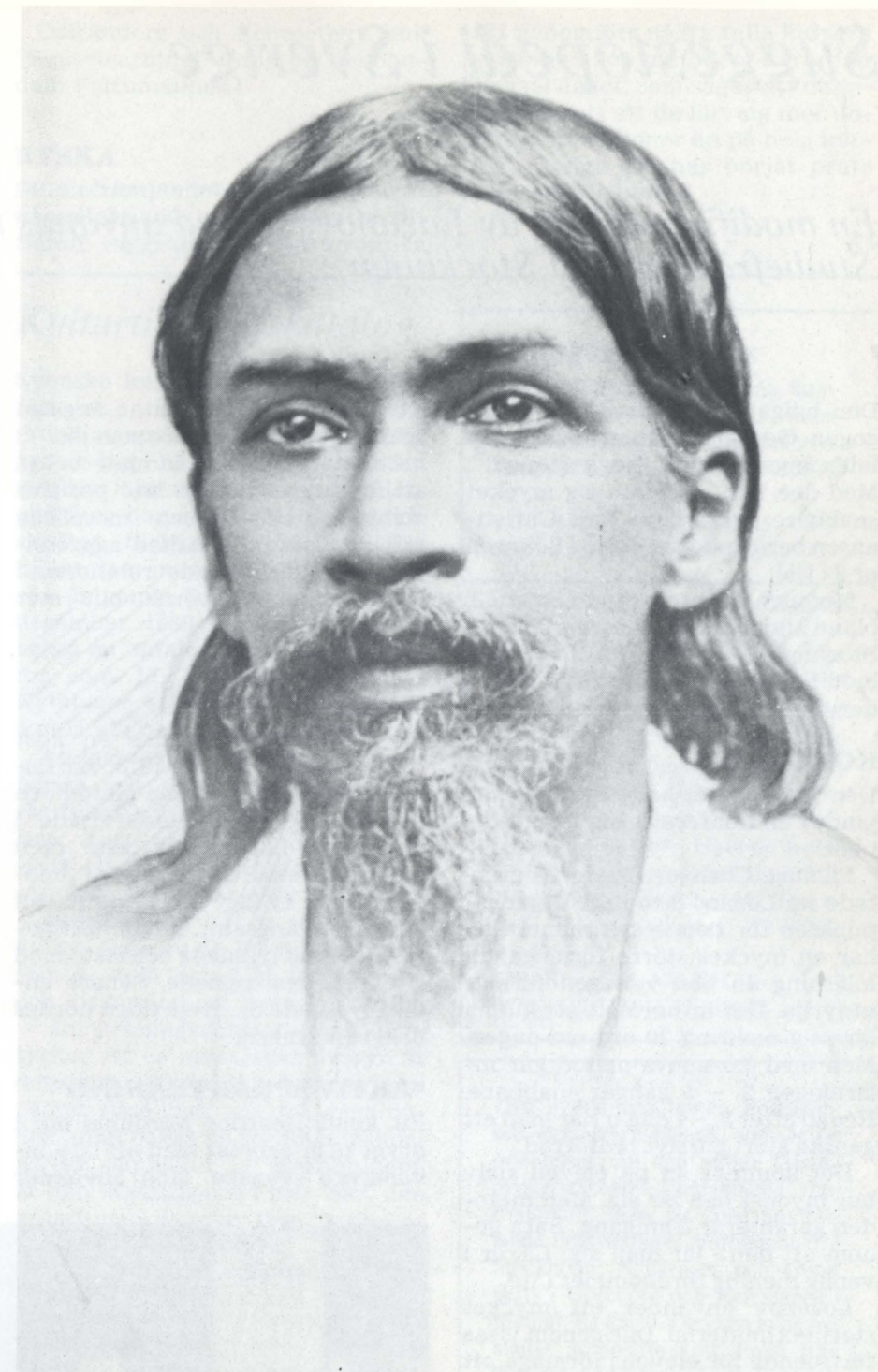
– Ni söker ingen publicitet. Men ni önskar väl att era idéer vinner spridning?

– Ja, på sätt och vis, säger Johannes. Vår gemenskap har vuxit fram under drygt tio år, och vi känner att vi vill utveckla någonting här i Ravlunda. Men det innebär inte nödvändigtvis att vi vill bygga upp en rörelse med många medlemmar. Växande kan ske på många vis. Vi kan uttrycka det så att vi arbetar med *medvetande*, inte med en organisation. Vi upplever att vi genom att förändra oss själva kan förändra det allmänna medvetandet och inspirera andra utan att därför behöva ha någon yttre kontakt.

ORGANISATION BEHÖVS INTE

– Vi har ingen organisation och behöver ingen sådan. Vår lilla tidskrift "Nästa Framtid" med stycken ur Sri Aurobindos och Moderns verk i svensk översättning distribueras till intresserade. Och de brev som kommer hit besvarar vi, ibland tillsammans, ibland av den av oss som hinner ta sig an det. De flesta av de cirka 300 breven per år är rutinärenden – beställningar av böcker eller broschyrer.

– Men någon gång har det förstås hänt att vi agerat utåt, berättar Mårten. Häromåret fick vi idén att ha en festival. Vi kallade den "Sangham 79" och höll den i Lund. Det blev väldigt lyckat. Vi hade olika aktiviteter som syftade till att informera om allt som har samband med den nya tidsåldern, med sär-

Sri Aurobindo år 1920.

skild tonvikt på konst och musik. Det blev en festival om ett nytt sätt att leva. Det fungerade som en fem dagars kurs och drog folk från hela Skandinavien. Människor träffades, fick nya ingivelser och knöt nya kontakter. Det kommer vi att göra om.

Aurovillegruppens strävan kan uttryckas med ett citat från Sri Aurobindo:

"Denna yogas målsättning – – – är inte endast att man ska stiga upp ur det vanliga okunniga världsmedvetandet till ett gudomligt medvetande, utan också att man ska

föra ned den supramentala kraften av detta gudomliga medvetande i det tänkande sinnet, i livet och i kroppen, för att förvandla dem och manifestera det gudomliga här och skapa ett gudomligt liv i materia.

– – – Om du helhjärtat kan acceptera idén, var då beredd på alla svårigheter, lämna det förflutna med dess band bakom dig och var beredd att ge upp allt och riskera allt för denna gudomliga möjlighet. Endast då kan du hoppas på att med egen erfarenhet upptäcka Sanningen bakom dem."

Adress: Auroville International Ravlunda 29, 270 57 Kivik

Suggestopedi i Sverige

En modifierad form av Lozanovs metod används inom Studieförämjandet i Stockholm.

Den bulgariske läkaren och pedagogen Georgi Lozanov har en ny inlärningsmetod, "suggestopedi". Med den kan man lära sig mycket snabbare än vanligt. Karl Christiansen berättade om detta i Sökaren nr 9 i fjol.

Metoden är inte okänd i Sverige, bland annat har Studieförämjandet i Stockholm sedan 1978 använt en modifierad form av den i svenskundervisningen för invandrare.

KONFERENS

Den 7 november hade Studieförämjandet en konferens om suggestopedi.

Fil.mag. Christer Landahl berättade om Lozanovs metod. Utgångspunkten för den är att människan har en mycket större förmåga till inläring än hon vanligen förmår utnyttja. Det är normalt att kunna lära sig omkring 20 ord om dagen. Men med Lozanovs metod går inläringen 2 - 5 gånger snabbare. Redan efter 3 - 4 dagar har man ett ganska stort passivt ordförråd.

Det kommer an på eleven själv hur mycket han lär sig. Men metoden garanterar framgång. Bara genom att delta lär man sig. Läxor i vanlig mening förekommer inte.

Lozanov använder ett mycket stort textmaterial. Därigenom visas förtroende för elevens förmåga att lära, och detta anses ha en positiv verkan på resultatet. Genomgången sker i högt tempo och bjuder ständigt på överraskningar. Lärarens röst varierar så att framställningen blir omväxlande.

Men hur kommer man ihåg det så snabbt inlärd? Jo, materialet automatiseras genom upprepningar. Man har "memoreringsstunder" till musik. Efter hand blir det därigenom lättare att erinra sig det inlärd.

Väsentligt i Lozanovs metod är att det skapas en avslappnad miljö i klassrummet. Läraren måste vara avspänd, vänlig och positiv, så att stress utesluts. Man lär inte bra om man är spänd och känner krav på sig. Som barn lärde man sig modersmålet utan rädsla för misstag.

Att känna sig fri och utan ångslan är viktigt även för äldre som lär.

Christer Landahl nämnde också att Lozanovs metod har positiva mentalhygieniska och moraliska effekter, såsom minskad aggressivitet och förbättrade relationer i klassrummet. Eleverna blir mer harmoniska.

DRAMATISK FRAMSTÄLLNING

På konferensen visades en kort film, inspelad i Malmö 1978, där Lozanov introducerade sin metod och en kvinnlig lärare undervisade i italienska. Lärarinnan läste med mycket dramatisk röst, stor inlevelse samt tydligt och bestämt, till en början långsamt, sedan hastigare. Eleverna lyssnade och läste med i texten, avslappnade. Senare endast lyssnade de. Hela tiden hördes bakgrundsmusik.

"AKTIV SPRÅKTRÄNING"

Fil. kand. Beatrice Nordlund har i drygt 10 år arbetat med att lära invandrare svenska. Hon använder

sedan 1978 en metod som i huvudsak bygger på Lozanov. Den har nu prövats i ett tiotal cirklar, och erfarenheterna är goda. Eleverna tycker om detta slags undervisning, och frånvaron är ringa.

Karakteristiskt för Lozanovs metod är de stora textmassor som eleverna får ta del av. Beatrice Nordlund använder mindre text, 2 - 3 A4-sidor per dag, vilket dock är betydligt mer än i vanlig språkundervisning. Den stora mängden ord gör att eleverna får mycket att välja på. De kan först lära sig just de ord som de själva vill och använda dem aktivt under samtal i klassrummet. Det som de inte förstår med det samma bearbetas undermedvetet.

Texterna skall vara engagerande och praktiskt nyttiga för eleverna att lära sig, så att dessa blir motive-rade.

I Lozanovs metod är studietakten hög. Hos Studieförämjandet är den lägre, men man håller på sex timmar om dagen.

Att man modifierat Lozanovs metod beror på att eleverna är så

speciella: lärare och elever har inget gemensamt utgångsspråk, eftersom eleverna kommer från många olika länder. Deras studieförutsättningar är också mycket olika.

Studieförämjandet har genomgått av grammatik, vilket torde vara en skillnad i jämförelse med Lozanovs metod. Eleverna vill ha det så, och effektiviteten blir inte mindre. En annan skillnad är att medan Lozanov endast använder klassisk musik i bakgrunden, så har man i Sverige även annan musik.

Studieförämjandet kallar sin modifierade Lozanovmetod "aktiv språkträning".

En grundläggande idé hos Lozanov är att miljön i klassrummet skall vara "elevvänlig". Man minskar alla emotionella spänningar som kan uppkomma och försvåra inläringen. Eleverna sitter inte i skolbänkar utan på bekväma stolar i en halvcirkel vända mot svarta tavlan, och läraren har ingen fast plats utan är rörlig. Därigenom kommer eleverna i mer personlig kontakt med läraren, och alla blir snabbt vänner. En fin grupp känsla uppkommer. Att eleverna blir bekanta med varandra är en positiv faktor vid inläringen. De blir avspända och vågar yttra sig, även när de inte är säkra på att de kan.

Musiken förhöjer stämningen i klassrummet och tycks verka inspirerande. Den gör också att eleverna slappnar av och blir mer mottagliga för undervisningen. Den är ett viktigt pedagogiskt hjälpmedel inom suggestopedin.

Läraren rättar elevernas fel endast genom att upprepa hur det skall heta. Det förekommer inga tillrättavisningar som kan uppfattas som bestraffningar. Man uppmuntrar, men kritiserar inte. Läraren är alltid vänlig.

Eleverna tycker att det är roligt och lätt att lära med denna metod. Och de blir inte trötta av undervisningen.

Ibland går man också ut på stan och "samlar ord", handlar, frågar efter vägen och så vidare.

Inom Studieförämjandet tycker man att suggestopedi är värt att satsa på.

Sade Beatrice Nordlund.

Suggestopedin kan också användas för annan undervisning än i språk, exempelvis i matematik.

För övrigt nämndes på konferensen bland annat, av en minnesforskare, att äldre människor har lika god inlärningsförmåga som yngre, men de kan inte utnyttja sin kapacitet så bra.

Ostrandens och Schroeders bok "Superlearning" finns på bokhandeln Vattumannen.

RYSKA

Studieförämjandet har också provat några lektioner ryska med en modifierad suggestopedi. Vårterminen

Kulturtidskriftskatalog

Svenska kulturtidskrifter har inte fått den spridning de förtjänar. På grund av små ekonomiska resurser har de bara nått en liten del av sin möjliga läsekrets. Men samhällets politiker har ansett att dessa tidskrifter förtjänar stöd och har hjälpt dem med pengar genom det sex år gamla Statens kulturråd. I december 1980 utgav kulturrådet också en katalog över 188 tidskrifter som får kulturtidskriftsstöd. Katalogen, som avses bli årlig, skall sprida kännedom om tidskrifterna.

Att läsa tidskrifter kan vara berikande och stimulerande. En tidskriftsartikel som tar minuter att läsa, kan många gånger ge lika stort, eller större, utbyte än en bok som kräver timmar eller dagar.

Anmärkningsvärt är att Sökaren är den enda av de 188 tidskrifterna som är helt ägnad åt information och diskussion om livsåskådningar - anmärkningsvärt eftersom man tycker att en människas livssyn är det som avgör hur hon ser inte bara på det egna livet och den egna döden, utan också på medmänniskorna och samhället. Livsåskådningen är den utgångspunkt man har, den grund man handlar från - den är personlighetens botten.

Katalogen finns tillgänglig för allmänheten på biblioteken.

SM

1981 genomförs några fulla kurser i ryska med den metoden. Lärare är Michael Jaget, som säger att deltagarna ansett att de lärt sig mer under dessa lektioner än på hela kursen i övrigt. De har börjat prata ryska omedelbart.

SM

Kursgård uthyres

Västra Värmland, allmänna kommunikationer. 17 bäddar i 5 vinterbonade småhus intill kurslokalerna. Gruppök, 4 grupprum om 25-50 m².

0570-640 84, 641 32, 641 25.

Sölje Kursgård, 670 20 Glava.

Retreat/temasemester i Värmland

Arr: Föreningen Offensiv Medicin Hjälper till självhjälp. 28/2-6/3: Människan är fantastisk/Lyssnande parntal. 7-13/3: Inre skapande - bilder + föremål. V. 14 Teaterveckor. 4-10/4: Njutbar fasta. 7-10/5: Aktiv egenvård. 16-22/5: Vad är en bra karl? 8-19/6: Drömmar + parapsykologi. 22-27/6: Biodling.

Sölje Kursgård, 670 20 Glava.

0570-640 84, 641 32, 641 25.

Den nyutkomna boken **Rosenkorsets elementära filosofi**, som är en orientering om den nutida kristna mysterieskolans universella befrielselära, finns att köpa hos följande bokhandlare: Vattumannen i Stockholm, Näckrosen och Gumperts i Göteborg och Regnbågen i Malmö. Kr 75:-. Den kan även beställas pr postförskott direkt från förlagsexpeditionen: Lect. Rosicrucianum, Box 226, 443 01 Lerum 1.

Beatrice Nordlund berättade om sina erfarenheter av suggestopedi. Foto Pi Murray.

Mänskligt utvecklings-arbete

Vill Du ha ett mera harmoniskt samspel mellan Dig-Din kropp-Din omgivning?
Önskar Du utveckla ett förhållande till Din kropp, som är kärleksfullt och ansvarstagande?
Med massage, samtal, rörelser, etc. kan jag hjälpa Dig att utforska Dina möjligheter och finna Din unika väg till utveckling.

Kostnader är 150:- kr för 1 timme 30 minuter, telefon 08-41 11 61.

INGEGÄRD BERTILSSON

Axel Fredenholm, född 1881, var journalist, skolman, konstnär och filosofisk tänkare. Han utgav diktsamlingar och filosofiska arbeten, som bl a visar djup inlevelse i indiskt tänkande.

Den som mycket samtalat med människor av olika slag i religiösa frågor finner snart att man kan räkna med två klasser av bekännare. Den första består av sådana som äro säkra på att de funnit sanningen, hela sanningen och intet annat än sanningen. Den andra består av sådana som äro ovissa. Det är sökare och frågare.

Bokstavens människor äro säkra. De anse sig ha funnit sitt mål och äro tillfredsställda med former och fraser. Man kan likna dem vid den lugna vattenytan i en djup brunn. Men den andra klassen känner sin

brist och oförmåga. För dem finns ingen ofelbar åskådning och ingen gränssten där vägen tar slut. Deras horisont är vid som himmelen och de irra som vågor på den vida oceanen, jagade av makter som äro starkare än de själva.

Det är stor skillnad mellan säkra och sökande människor. När de säkra vittna om sin förträfflighet och sin lycka blygas de sökande därför att de inte funnit något fäste. Det är farisen och publiken, den trygga yrkesmannen och den kämpande konstnären.

Axel Fredenholm

Idag-sidan

Forts

Marianne vidare. Vi är inte särskilt respektfulla. Självmänar jag att hela det vetenskapliga tankesystemet är i gungning. Det är inte mycket man kan bevisa med de vetenskapliga metoderna – åtminstone inte när det gäller de grundläggande frågorna. I stället krävs en total öppenhet.

– Faktiskt har jag börjat tro att vi lever i början av en ny tid i den meningen att sådana tankar som är litet utanför den naturvetenskapliga, mekanistiska ramen tilldrar sig ett allt större intresse.

– Och jag har blivit alltmer tveksam till massmedias överutbud av negativ information och fruktar att allmänheten inte orkar med den världsbild vi ständigt bjuder. Journalistik skall naturligtvis vara kritisk och avslöja missförhållanden, men som det nu är överbjuder tidningar och etermedia varandra i kriser, hot och orättvisor. Jag är rädd att detta skapar en resignerad och hopplös stämning bland människorna. Och den är farlig.

IDAG-SIDAN SKAFFAR SvD NYA LÄSARE

Svenska Dagbladets Idag-sida ger väsentlig läsning, även om dess positiva grundton och öppenhet för okonventionellt tänkande stött på motstånd bland konventionellt tänkande journalister inom tidningen – något som Marianne Fredriksson inte vill tala om.

Idag

Att läsa varje dag "Idag" är som att gå mot ljuset. Det känns tryggt. Det är en högtidsstund för själen. Man blir – helt enkelt – glad. Med Idag-sidan i SvD blir detta land – så känns det – väckt till insikt. lotsat mot en klarsyn av en stark men varsam hand.

Åsa Freij

"Nobelpris"

Forts

I sitt tal vid den enkla prisceremonin manade han till eftertanke och ansvar för vår värld. Flera gånger hänvisade han till forskare och kända personer, vilka fäster vår uppmärksamhet på att vi måste stoppa den nuvarande materialistiska trenden i världen och först och främst ändra oss *inifrån*.

Han citerade ett uttalande av moder Theresa: "Jag har funnit den rika världens fattigdom svårast att komma till rätta med – den *andliga* fattigdomen är det största problemet i världen i dag!"

(Adressen till Jakob von Yxkull är: 2 Wyburn Drive, Onchan, Isle of Man, British Isles.)

ECKANKAR inbjuder till tankeutbyte kring boken "Samtal med Mästaren" **varannan lördag kl. 14** från och med: 10/1, 24/1, 7/2, 21/2, 7/3, 21/3, 4/4, 18/4, 2/5, 16/5, 30/5 och 13/6. Hjärtligt välkommen.

Växtorienterad astrologi

Jag ställer ditt horoskop och åskådliggör din inre dynamik och potential. Endast personliga besök. Ring Jan Romander, 08–42 61 39.

HOROSKOP

Mini-horoskop 25 sv/kr
Udförligt
personligt horoskop 54 sv/kr
Progressivt årshoroskop 54 sv/kr
Astro-Bladet sendes gratis

Peter Sørensen

Solgården 18, DK-3250 Gilleleje
Danmark

TANKEKRAFT

Såsom en man tänker i sitt hjärta, så är han. Ett berikande kassetband om tankens skapande kraft. Manlig och kvinnlig version. Pris 57:30 inkl. moms och postförsatt. Skicka Din beställning eller ring till

TANKEKRAFT CS Stockholmsvägen 53

122 32 ENSKEDE
Tfn. 08/59 92 11

Vännerna från Jupiter

Den brasilianske lantbrukaren Edilcio Barbosa berättade att ett rymdskepp från Jupiter skulle komma att landa i Brasilien. Platsen för den historiska händelsen: en lantgård vid Casimio de Abreu 12 mil öster om Rio. Tidpunkten: tjugo minuter över fem på morgonen, lördagen den 8 mars.

Lantbrukarens uttalande spreds genom televisionen.

Många människor samlades på den utpekade platsen och väntade på rymdskeppet. Enligt polisens uppskattning var 50 000 personer där. 4 000 fordon trängdes i den lilla staden, där 6 000 människor bor.

En mottagningskommitté, med stadens borgmästare i spetsen, hade samlats. På platsen såldes varm korv, kikare, leksaksrobotar och även plakat med orden: "Välkomna, fredliga vänner från rymden!"

350 poliser höll ordning.

När tidpunkten för rymdskeppets ankomst var inne, uppstod en djup tystnad.

Men budbärarna från Jupiter syntes inte till. Och inte lantbrukaren Barbosa heller.

Det blev en svår trafikstockning, när alla fordonen skulle lämna platsen.

(Källa: Frontiers of Science nr 5, 1980.)

Klass mot Friedman

Den amerikanske anti-tefataren Philip Klass har erbjudit sig att betala 10 000 dollar (ca 40 000 svenska kronor) för ett vetenskapligt bevis för en enda utomjordisk rymdfar kost – till vem som helst som betalar honom 100 dollar (400 kronor) om året, så länge som beviset inte föreligger.

Fysikern och UFO-forskaren Stanton T. Friedman har antagit utmaningen – och i ungefär fem år betalat Klass 100 dollar om året.

Källa: the Skeptical Inquirer, hösten 1980.

ESP-enkät

65 procent av amerikanska collegeprofessorer anser att ESP, utom-sinnlig varseblivning, troligen finns eller är ett fastställt faktum. Detta har framkommit genom en studie av Wagner och Monnet (1979). 73-79 procent av professorerna i humaniora hade den uppfattningen, 66 procent av samhällsvetarna, 55 procent av naturvetarna men endast 34 procent av psykologerna.

Källa: the Skeptical Inquirer, hösten 1980.

Det är ett elände att dumhuvudena är så självsäkra och de kloka så fulla av tvivel.

Bertrand Russell

Ett tonårigt par, Jason Perrine, 16, och Dawn Swisher, 15, körde en stulen bil i hög fart rätt in i en betongvägg i Mercer Island, Washington, USA. Jason dödades och Dawn skadades allvarligt.

Dawn hade läst en bok av Richard Bach, *Illusions*. Därefter hade de båda ungdomarna och deras vänner börjat prata om reinkarnation, återfödelse, och om att begå självmord genom att köra en bil in i en betongvägg – för att gå över till "ett högre existensplan". Men ingen hade trott att någon verkligen menat allvar med självmordsiden.

Källa: the Skeptical Inquirer, hösten 1980.

Inga plural-s i svenskan!

Ett annat namn för så kallat flygande tefat är som bekant UFO (unidentified flying object, det vill säga oidentifierat flygande föremål). Men hur bör man skriva UFO i pluralis (flertal)? Översättarna Olle Öhman och Harry Jörgens skriver UFOs, alltså den engelska flertalsformen. Eugen Semitjov skriver UFO:s, Gösta Rehn UFO:r. Tidningen UFO-information har ibland UFO:s, ibland UFOs och ibland UFO:n. Den nya tidningen UFO-Sverige-Aktuellt hade UFO:s i nr 1, men UFO:n i nr 2.

Självmänar jag i tidernas begynnelse formen UFO:n, men övergick till UFOs, eftersom jag tyckte mig ensam om min pluralform.

För att till slut få ordning i stället för förvirring skrev jag till Svenska språknämnden och frågade. Den svarade att -s är en olämplig svensk ändelse, bland annat eftersom vi ställs utan möjlighet att bilda bestämd form pluralis, om vi accepterar -s.

Det heter ett UFO (eller hellre ufo), flera ufon, meddelade språknämnden. UFO måste anses vara neutrum (ett ufo) och inte realgenus (en ufo) ty initialord, som ufo är, har samma genus som grundordet, det vill säga som *objekt* (eller om man så vill *tefat*) eller samma genus som slutbokstaven (o-t).

I enlighet med ovanstående heter det också en guru, flera *guruer*, en swami, flera *swamier* – inte swamis eller, ännu värre, swamisar i flertal.

SM

SUNRISE. Engelskspråkig tidskrift från Teosofiska Samfundet – Pasa-dena 10 nr/år endast 30:–. Skriv gärna och begär gratis ex. från **Anne Eek**, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:–

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:–

Buddhas tal till Kalamafolket/ Talet om rätt syn
40 sidor, ca 19:–

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:–

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:–

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Provläs nya

Utan gräns

– Sveriges vackraste (?) livsåskådningstidskrift med en mångfald artiklar om livets stora och intressanta frågor.

Ur två nummers innehåll:

- Vad händer när en människa dör?
- Martinus, andlig nestor i Norden
- Parapsykologi- och antroposofinytt
- Liv och död – en enhet?
- Är avlidnas handröster äkta?
- Meditation till tempelklockor
- Våra drömmar är sanna!
- Möte med det oförklarliga
- Torpstugan som bara försvann
- FÖDELSEUNDRET – ett bildbudskap
- AVATARER – ett bildbudskap

... jämte mycket annat i två nr (tillsammans 80 sidor). – Du får båda för 15:50 portofritt. Postgiro 69 05 43 - 4 UTAN GRÄNS, Box 89, 285 00 Markaryd

UTAN GRÄNS – ett berikande komplement till SÖKA-REN!

Kontakt

Paul Brunton-cirkel. I Stockholm samlas en krets kring "Den inre verkligheten". Intresserad? Kontakta då: "Fritt sökande – gemenskap", Sökaren f v b.

*
2 st rök- och drogfria vegetarianer, 22 o. 24 år, önskar plats i någon form av boende och/eller arbetskollektiv. Alla svar beaktas. Svar till "Hjälp", Sökaren f v b.

*
Känner Du också varmt för följande realiteter, andlig kraft/inställning, hälsobekämlelse, inre harmoni, inre krafters läkedomsförmåga, positivism, arbete, strävan och gemenskap med människor, natur och djur, skriv då till mig, kv 32 år med ett barn. Tanke-äventyrare får Du vara, men "stabil" ändå. Svar till "Elden som ger allting liv är kärleken", Sökaren f v b.

*
Du ensam tjejkvinna med humor och värme, som söker livets mening och andlig gemenskap, med intresse för sund livsföring, parapsykologi, reinkarnationsfrågor, giftfri odling i avstressande skärgårdsmiljö, djur, sol, hav och ren luft, skriv till "Naturvän", Sökaren f v b.

*
Bekantskap önskas med "tjej" – med eller utan barn – som också känner behov av djupare gemenskap med någon medmänniska av motsatt kön och som också är intresserad av sådana frågor som tas upp i Sökaren. (Själv är jag inte medlem i någon kyrka eller sekt och ogillar fanatism.)

Mina andra intressen är bl a att teckna och måla. Går gärna på bio eller teater någon gång och läser med förkärlek "fantasirik" litteratur, som t ex science fiction. Är beroende av musik och av att komma ut i skog och mark emellanåt, men ej av sprit och tobak. Är 42 år (född i kräftans tecken), skild, och har en 14-årig dotter. Beträffande utseende är jag blond, 175 cm lång och väger ca 66 kg och ser väl inte särskilt fränstötande ut. Bor ej långt från Stockholm. Svar till "Livsglädje", Sökaren f v b.

Horoskop

Nativitetshoroskop upprättas och tolkas, 200 kronor. Sänd uppgift om datum, klockslag och plats för födelsen.

Stefan Stenudd
Box 3042
136 03 Handen

Gåvor

Martha Högberg, Hässleholm, 1 000:-, Ludmila Balkova, Västerås, 32:-, Carl-Erik Landegren, Halmstad, 10:-, Anders Brundell, Uddevalla, 24:-, Gert Kaffa, Arkelstorp, 24:-, Bertil Jonasson, Ryd, 24:-, Arnold Nordenberg, Arvika, 4:-, Gunnar Ekblom, Sundbyberg, 24:-, Mabel Olsson, Ronneby, 24:-, Anette Billhäll, Askim, 24:-, Stefan Rosenberg, Göteborg, 24:-, H. Kehlman, Farsta, 10:-, Anna Högstedt, Borgholm, 110:-, Conny Löfqvist, Linköping, 24:-, Olle Hedlund, Lindesberg, 24:-, Håkan Mattsson, Borlänge, 4:-, Rune Sjöblom, Täby, 24:-, Astrid Ståhl, Uddevalla, 24:-, Karl-Oskar Malmqvist, Solna, 24:-,

Per Nyqvist, Lund, 24:-, "Det Gröna Hjärtat", 100:-, Märta Lundström, Tibro, 24:-, Margot Helmfriid, Stockholm, 50:-, Eva-Marie Wallgren, Askim, 24:-, Tilly Andersson, Eksjö, 4:-, Folke Krantz, Horred, 4:-, Stig Hartman, Halmstad, 24:-, Karin Sundqvist, Angered, 24:-, Margareta Lind, Göteborg, 24:-, Valter Sjöberg, Åbosjön, 9:-, Roy Beierhag, Stenungsund, 24:-, Karoly Holper, Borlänge, 4:-, Inga B. Brundin, Göteborg, 54:-, Ingallil Karlsson, Stenungsund, 24:-, Sonny Carlsson, Horred, 24:-, Agneta Pettersson, Linköping, 24:-, Hildur Magnusson, Karlstad, 24:-, Brita Larsson, Bålsta, 10:-, Eric Westberg, Bankaryd, 24:-,

S. O. Fransson, Köping, 24:-, Alida Kvarnhed, Solna, 74:-, Birger Anders-

son, Nässjö, 9:-, Göran Fluor, Uppsala, 24:-, Tommy Olsson, Uppsala, 24:-, Sigvard Strandberg, Västerås, 14:-, Sigmund O:son Lif, Stockholm, 24:-, Eva Bring, Bräkne-Hoby, 54:-, Helge Larsson, Göteborg, 10:-, Arvid Nilsson, Landskrona, 24:-, Birgit Pettersson, Örebro, 74:-, A. Åström, Umeå, 14:-, Maj-Lis Stenberg, Södertälje, 4:-, Erik Henriksson, Falun, 76:-, K. Ericsson, Malmö, 49:-, Chr. Eggers, Köpenhamn, 24:-, Karl Österholm, Falun, 9:-, Ingvar Anderberg, Bara, 74:-, Einar Lünell, Rødovre, Danmark, 24:-, Anders Svensson, Göteborg, 5:-,

Rino Moscova, Västra Frölunda, 24:-, Ewy Wilhelmsson, Kinna, 24:-, Per Waernér, Karlskoga, 14:-, J.-O. Pehrsson, Göteborg, 4:-, Marianne Karlsson, Edane, 4:-, Gertrud Nilsson, Stockholm, 14:-, Bengt Johansson, Nödinge, 24:-, Mc-Kazzandra, Stockholm, 3:-, Jan Fagerros, Bromma, 10:-, Dan Björk, Stafanstorp, 24:-, Gustav Blixt, Västra Frölunda, 24:-, Bill Persson, Båstad, 24:-, Dan Waern, Bollebygd, 24:-, Martin Stål, Vällingby, 24:-, R. Andersson, Strängnäs, 4:-, Åke Andersson, Skärholmen, 24:-, Sune Alexandersson, Norrköping, 24:-, Siv Åbergh, Falun, 24:-, Anne-Marie Bjurberg, Brottbj, 24:-, Rune Arkander, Östersund, 24:-,

Jörgen Nilsson, Harplinge, 24:-, Betty Liljengren, Älvdalen, 4:-, Sven-Ola Darel, Lilla Edet, 24:-, Lilly Pehrsson, Stockholm, 4:-, Ingegärd Olsson, Malmö, 24:-, Lilly Olsson, Trelleborg, 24:-, Birgitta Cube, Malmö, 4:-, Monica Johansson, Södertälje, 24:-, Knut Söderlund, Saltsjöbaden, 10:-, Elsa Heino, Helsingborg, 24:-, Georg Gustafsson, Älmhult, 9:-, Edvin Wiktorsson, Södertälje, 24:-, Elna Jonsson, Solna, 124:-, Reijo Suvén, Göteborg, 4:-, Kenneth Nyström, Stockholm, 24:-, Harry Gren, Nyköping, 24:-, Lennart Nordström, Västerås, 24:-, Gunvor Jonnarth, Stockholm, 10:-, Curt Löfgren, Öjebyn, 24:-,

Summa kronor 3 413:-.

Hjärtligt tack! Red.

FÅR PSI LOV ATT FINNAS TILL?

När en av de få professorerna i parapsykologi – för övrigt den ende ordinarie vid ett statligt universitet – utkommer med en bok i sitt ämne, väntar man sig förstås något alldeles extra. Professor Martin Johnson, under många år verksam i Lund men numera i Utrecht, Holland, har gjort en grundlig sammanställning av vetenskapligt filosofiska resonemang kring parapsykologin i sin bok "Parapsykologi. Försök till forskning i upplevandet och kunskapens gränsmarker" (Zindermans förlag, 1980). Boken har inslag som är intressanta från vetenskapsteoretisk synpunkt, men tonen är genomgående defensiv. Författaren tycks vända sig till naturforskare och andra vetenskapligt bildade personer, till vilka han ödmjukt vill vädja:

– Ursäkta att det nog finns sådana här parapsykologiska fenomen, men de kanske också har en viss rätt att få existera? Vill ni vara snälla och ge oss en chans att få fram vetenskapligt godtagbara förklaringar till deras förekomst?

Johnson har en nästan urskuldande attityd, när han tycks säga till den etablerade naturvetenskapens förespråkare och anhängare:

– Det är egentligen inte så mycket vi parapsykologer vet, bara att det *troligen* finns psi-fenomen. Men helt avgörande bevis har vi ännu inte, det ska ni veta. Och förknippa oss inte med spiritismen och inte med tro på Uri Geller eller Sai Baba eller liknande charlataner! Vi är seriösa, försiktiga forskare, som har råkat stöta på vissa egendomliga fenomen som det är nästan omöjligt för oss att verkligen tro på, men som vi trots allt anser att det finns vissa stöd för, eftersom det är nästan omöjligt att tro att alla resultat som rapporterats av en betydande mängd forskare skulle vara helt felaktiga.

Många förknippar alltså parapsykologi med okristisk tro på fenomen och med den spiritistiska idén att man genom medier kan få kontakt med dödas andar. Johnson beklagar att parapsykologin som en modern vetenskaplig specialitet i strid för sin existens ännu måste dras med denna besvärande ockulta/religiösa belastning, vilken tenderar att skada dess anseende.

Forskare med Johnsons kritiska attityd är nödvändiga inom parapsykologin. Men givetvis uppfattas hans försiktighet som onödigt eller helt felaktigt av många intresserade som har den bestämda uppfattningen att det är helt klarlagt att psi verkligen finns och att det är viktigt att sprida kunskap om detta.

En fråga kan ju vara om Johnson i verkligheten gör parapsykologin en björntjänst med sina återhållsamma uttalanden. Jag ställer den frågan, men besvarar den inte.

OÄRLIGHET OCH BRISTANDE KOMPETENS FÖREKOMMER INOM ALLA OMRÅDEN

Det finns svårigheter inom parapsykologin som detta vetenskapsområde delar med all annan vetenskaplig forsk-

En ny tidskrift

TEOSOFISKA RÖRELSEN

- är en ideell fristående tidskrift som vill belysa:
- de olika religionernas gemensamma ursprungskälla
- den teosofiska livsåskådningen
- humorns plats inom mystiken, t ex zen-buddhismen, sufismen etc.
- sökandets väg i livet
- varje nummer är tema-inriktat och tar upp begrepp som karma, reinkarnation, cykler, sjutalet, healing, etc.
- prenumeration för helår (6 nr) kostar 40:-, sätts in på postgiro 444 58 09-9
- Begär provexemplar

Teosofiska Rörelsen, Box 15019 200 31 Malmö, tel 040/93 75 85

Har du varit på

TEOSOFISKA BOKHANDELN

Karlavägen 44, Stockholm

Där finner du bl. a.

- teosofi – både den ursprungliga och den nyare
- buddhism och zen
- hinduism och yoga
- parapsykologi och andra vetenskapens gränsområden mot det okända
- healing
- meditation i dess många former
- samhället i ljuset av nyare livsåskådning

Förutom bokhandeln finns lånebibliotek och tidskriftshylla, program för föredrags-, diskussions- och studieverksamhet.

Titta in eller skriv eller ring och få bokkatalog, provnummer av tidskriften Teosofi i Norden eller program. Välkommen!

TEOSOFISKA BOKHANDELN

Karlavägen 44, 114 49 Stockholm
Öppet tisdag–fredag kl. 14–18
Tel. 08/61 68 83, alt. 40 16 21 o. 89 36 59

ning, exempelvis vad som har att göra med forskares ärlighet, uppriktighet och kompetens. Mängder av undersökningar på de allra flesta områden publiceras aldrig därför att de inte stöder de teorier som de var tänkta att bekräfta. Så är det även inom parapsykologin. Men Martin Johnson har den starka policyn för sin tidskrift att *allt* skall göras offentligt, oavsett om undersökningarna bekräftar existensen av psi eller inte.

Johnson berättar om forskaren Wolins som tillskrev 37 författare av vetenskapliga arbeten angående deras rådata. 32 svarade, och av dem hade 21 antingen förlagt eller förstört råmaterialet. Endast 7 forskares rådata kunde granskas på nytt, och i 3 av fallen upptäcktes så allvarliga fel att de radikalt förändrade förutsättningarna för de slutsatser som dragits.

För övrigt kan nämnas att själve Isaac Newton föll för frestelsen att bättra på sina data så att de passade hans teori, enligt en artikel i tidskriften Science, skriven av dr Richard S. Westfall. Vidare är det ju välkänt hur penningstarka industrier kan köpa vetenskapliga

forskningsresultat att använda i sin marknadsföring, inte minst för att övertyga tveksamma politiker. I extrema fall måste invändningar, de må vara hur väl vetenskapligt underbyggda som helst, förtigas och tystas, ibland även med ekonomiska medel. Upprörda och väl motiverade protester kan samtidigt karakteriseras som "ovetenskapliga och känslöbetonade" för att ta udden av den Kritiken.

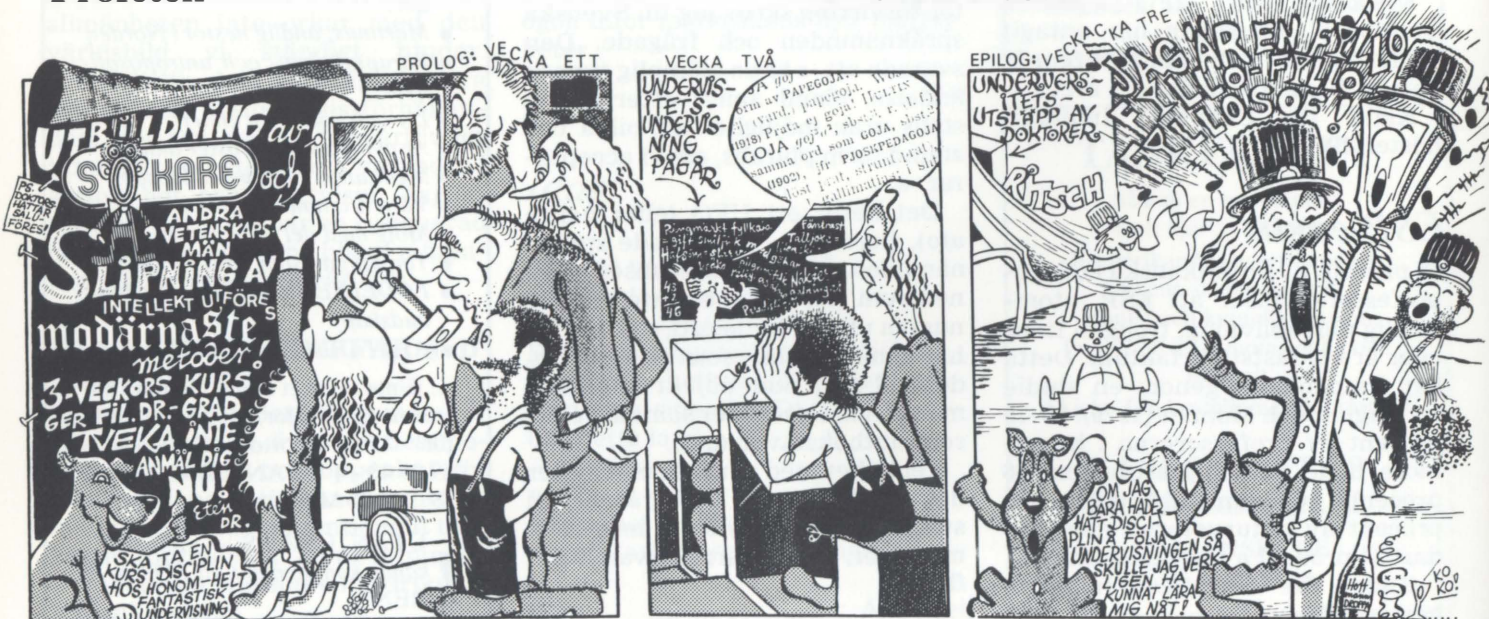
Några få har varit vetenskapens martyrer: forskare som har upptäckt oönskade sanningar, har stått för sina resultat och fått lida för det. Martin Johnson har knappast den läggningen att han vill bli martyr för en vetenskap som ännu ses över axeln. Snarare vill han förena sitt intresse för det paranormala med en framgångsrik akademisk karriär. Han är försiktig, tänker att tid och fortsatt forskning får visa att psi finns.

Hans inställning är respektabel, men man får vara glad över att det även finns forskare som talar klarspråk på ett annat sätt.

Bertil Nilsson

Profeten

Av Sven Rosén

Månadens sökardikt

YOGIN

Yogins tunga
hänger som en femtitalsslips
utan knutar
pekar den mot bröstorgens chakras
Medvetandet
ringlar som en orm mellan Kraftens punkter
Ordlöst
talar han med kluven tunga
i Lotusblommans centrum
reder han sitt läger
på en bädd av glas
17 lärjungar
rullar den väldiga stenen över en fylld bröstorg,
cementerad av andning
Nuet tar ton i naveln, strängen spänns
av missriktad energi

Per Ragnar

SPIRITISM – SPIRITUALISM

I Sökaren nr 10 1980 finns en artikel om spiritism – spiritualism. Den som läser denna artikel och inte är väl insatt i dessa områden får nog en felaktig uppfattning om spiritualismen.

Spiritisterna söker kontakt med en annan värld utan att ha några religiösa synpunkter på försöken. En del parapsykologiska försök skulle man kanske våga kalla spiritistiska eftersom man kan få resultat som kan bero på kontakt med en annan värld även om parapsykologerna inte vill erkänna detta.

Den sanne spiritualisten är varmt religiös vilket bäst bevisas av att varje seans börjar med ett Fader Vår och med psalmsång. Spiritualismen är inte någon religiös sekt. Man kan tillhöra statskyrkan eller någon frireligiös kyrka och samtidigt vara spiritulist. Det finns präster som är spiritualister. I Nya testamentet utlovas ett evigt liv men i vår normala begravningsritual står det att vi skall uppväckas på den yttersta dagen. Detta skulle innebära att vi efter döden sov fram till denna yttersta dag. Spiritualisterna är övertygade om att vi omedelbart efter döden börjar ett nytt liv i en annan värld. Som bevis för detta

har man tusentals seanser varvid ibland seriöst arbetande medier framfört ett viktigt meddelande från en bortgångne till en seansdeltagare. Dessutom har vid en del seanser bortgångna personer materialiserats varvid seansdeltagarna fört ett samtal med de materialiserade.

Spiritualisterna ser som sin största uppgift att hjälpa människor som mist någon kär anförvant och som befinner sig i en namnlös sorg eftersom de uppfattar döden som ett definitivt slut. Många sörjande har efter en bra seans gått hem helt övertygade om att den bortgångne fortfarande lever fast i en annan värld.

Tyvärr finns det dåliga medier som medvetet eller omedvetet fuskar. Detta medför att många tar avstånd från spiritualismen. Den vane seansdeltagaren genomskådar snabbt ett fuskande medium.

Jag har själv deltagit i seanser vars innehåll säkert skulle övertyga även en mycket kritisk deltagare om att mediet åstadkommit en verklig kontakt med "andra sidan".

Linköping den 21/12 1980
Olov Faith Ell

Angelägen Fromm

En anledning att skriva om böcker – den ojämlikhet som vanligaste – är att de är nyttkomna. En annan är att de är bra. Det är av den senare anledningen som jag skriver om *Att ha eller att vara?* av Erich Fromm (Natur och Kultur 1978).

Med bra menar jag här viktig, angelägen. Det finns en förbluffande mängd angelägen litteratur, som är förbluffande litet läst – sådan litteratur som rycker upp oss och skakar om oss, ställer oss vid ett fönster ut mot världen och pekar med ofrånkomlig klarhet på hur där ser ut – och som också visar hur det ser ut framför vår egen dörr: sällan rensopat!

"Att ha eller att vara?" – för att ge läsaren en allmän uppfattning om innehållet i boken citerar jag dess baksides-text, som är en bra sammanfattning:

"I sin inledning till denna bok citerar Erich Fromm fredspristagaren Albert Schweitzer från nobelpristålet i Oslo 1952: 'Människan har blivit övermänniska... Men övermänniskan med övermänsklig makt har inte nått upp till ett övermänskligt förnuft. I samma grad som hennes makt växer blir övermänniskan alltmer utarmad.'"

Om detta handlar denna bok liksom Fromms närmast föregående "Den destruktiva människan". Men här ges en mer personlig och sammanfattande redovisning. Att *ha* eller att *vara* är två vitt skilda livsideal. Det första, om man ingenting *har*, så är man ingenting, har blivit vår tids signum. Fromm ser däri en stor fara och ansluter sig i stället till den unge Marx' tes: Vårt mål borde bli att *vara* mycket, inte att *ha* mycket.

Som en sammanfattning säger han: "För första gången i historien beror mänsklighetens överlevande på en radikal förändring av människohjärtat. Men detta är i sin tur beroende av att drastiska ekonomiska och sociala förändringar genomförs, som kan ge människohjärtat en chans att ändra sig och mod och fantasi nog för att åstadkomma en förändring."

Eller: Att *ha* innebär ägande och leder till försvar, våld, aggression. Att *vara* kräver oberoende, frihet, kritiskt förnuft. – Man kan inte ha kärlek, kärlek ligger inte inom ägandets utan inom varandets livsform.

Boken kan betraktas som en summering av Fromms många tidigare skrifter av vilka på Natur och Kultur utkommit bland andra "Det glömda språket", "Flykten från friheten", Kärlekens konst" och "Den destruktiva människan". Den ingår i den amerikanska serien "Världsperspektiv".

Det låter kanske grovt och schematiskt att indela våra livsideal i enbart två avdelningar. Men med den vidare betydelse som Fromm ger dessa kan man med litet sinne för fantasi och symbolik härleda allt tänkande, kännande och handlande från någon av grundinställningarna att *ha* och att *vara*. Med varandets livsuppfattning, som vi bör eftersträva, förlorar även döden sin udd. Hur kan vi vara rädda för döden, om vi inte betraktar livet som en ägodel, som vi är rädda att förlora!

Det negativa i ägandet ska dock inte tas bokstavigt. Att äga kan vara att för-

BABAJIS KRIYA YOGA

- Asanas – Hatha Yoga
- Pranajam – Andningstekniker
- Dhjanam – Meditation
- Mantras – Befriande frö-ljud
- Bhakti – Hängivenhet

Gratis introduktionslektioner
varje mån & fre kl. 18–20.30
Grevg. 18 ① Östermalmstorg
tel. 08/62 34 11

valta, en uppgift som är mer ett åtagande än en personlig fördel. Och att inte vilja äga kan vara en flykt från ansvar. Det är *inställningen* till ägandet som är avgörande. Om vi ändrar vår grundsyn och blir mer varande än ägande, kommer orsaker till konflikter och krig att reduceras. Och sådana orsaker måste minskas. Fromm skriver: "Alla fakta som jag hittills nämnt är kända och omvittnade. Det är nästan otroligt att ingenting gjort något allvarligt försök att avvärja vad som förefaller vara ödets slutgiltiga dom. När det gäller vårt privata liv skulle ingen utom en galning förbli passiv inför ett sådant hot mot hela vår existens, medan de som har ansvaret för offentliga angelägenheter praktiskt taget inte gör någonting, och de som överlåtit sitt öde i deras händer tillåter dem att fortsätta att ingenting göra."

Det är möjligt, menar Fromm, att leda in våra tankar och känslor på riktigare spår så att vi blir mer osjälviska och kärleksfulla. Fromm har en optimistisk syn på människans möjligheter. Även om mycket i dagens världssituation pekar mot en katastrof, så går det att ändra pilens riktning.

Åsa Freij

Jesus-kraften

Den amerikanska prästen och författaren Norman Vincent Peale har skrivit en bok, vars originaltitel är "The Positive Power of Jesus Christ". Det är den senaste i en lång serie positivitetsböcker av Peale. Vid översättningen av boken till svenska har förlaget, Harriers, strukturerat orden "Jesus Kristus" – kanske för att inte begränsa läsekretsen till enbart kristet troende människor. Boken

heter alltså på svenska *Den positiva kraften*.

Boken har det värdet att den uppmuntrar och stöder en positiv känsla. Men med sin naiva atmosfär är den knappast någon stimulans eller hjälp för den intellektuelle, skeptiske och analyserande läsaren. Den är nästan generande enkel, den för ut ett slags barnatro, helt utan intelligenta reflektioner. Hela boken är en upprepning av ett enda tema. Dess historier är mycket lika varandra. De personer som det berättas om skiljer sig åt vad beträffar ålder, kön och socialställning och i någon mån problem. Men temat är detsamma: Pastorn-författaren själv träffar en "syndare", som i grund och botten är en bra människa men med något moraliskt fel som skapar svårigheter. "Syndarens" liv ändras lika säkert som "amen i kyrkan" av den fantastiska pastorn bara genom att han talar med den olycklige om Jesus och ger några praktiska råd, som, tycker man, "syndaren" borde ha hört många gånger förut. Och sedan kan den omvända leva lycklig i alla sina dagar.

Visst kan det enkla budskapet "tro på Jesus och få del av hans kraft" fungera – för dem som är mottagliga för enkla lösningar. Peales budskap kan ge människor ett nytt sätt att se på sig själva och sina möjligheter så att de därmed ändrar sitt beteende. Det är ju alltid bättre att ha en positiv attityd än en negativ. Dalai Lama sa en gång på en presskonferens i USA, där han blev tillfrågad hur han kunde vara så hoppfull beträffande Tibets framtid, trots alla nedslående händelser därtills:

– Därför att det är bättre att hoppas än att inte hoppas!

Och så är det väl. På liknande sätt har Peales bok sitt värde: För den som tar det positiva budskapet på orden kan det säkert fungera – precis som pastorns råd sägs ha fungerat för alla de personer som han berättar om.

Åsa Freij

Livets mening i SvD

September-december 1978 gick en artikelserie om livsåskådning på Idag-sidan i Svenska Dagbladet. Den har nu samlats i en pocketbok tillsammans med några artiklar om döden och döendet: *Livsåskådning* (Wahlströms förlag, 12:50).

Erik Sidenblad har lyssnat på några företrädare för nyandligheten och på professorn i tros- och livsåskådningsvetenskap Anders Jeffner. Han har pratat om parapsykologi med Nils-Olof Jacobson, medan Marianne Fredriksson har intervjuat fysikern Jens Tellefsen, som även han är parapsykologiskt orienterad.

Om Findhorn-kollektivet har Marie Hogfors skrivit, och om The Farm Erik Sidenblad.

Från den mer traditionella religionen har man lyssnat på Gunnel Vallquist, som är katolik.

Allt detta är nog intressant. Att jag ändå har upplevt bokens andra hälft, om döendet, som starkare, mer fängs-

lande, kanske beror på att livsåskådningstankarna är så välbekanta för mig. Kanske är det också så att de små artiklar som får plats i en daglig tidning passar bättre i tidningen än i en bok. De vänder sig ju också mer till "vanliga" tidningsläsare, som lämpligen kan matas med korta livsåskådningsinformationer mitt i den ordinära tidningsläsningen, än till dem som redan har ett grundligt intresse.

SM

Botare i Norden

I *Botare* – en bok om etnomedicin i Norden (LTs förlag) behandlar fyra nordiska folklivsforskare var sin botare från sina respektive hemländer.

Bengt af Klintberg berättar livfullt om Hejnumkärringen, som levde på Gotland i nästan hundra år fram till slutet av 1800-talet. Hon lärde sig botandets konst bland annat av sin mor, som gick under samma namn och som en gång fick sin kunskap genom en resa till "de små under jorden". Man får en inblick i hur och vad hon diagnostiserar och botar. Jämförelser görs med andra botare, och mycket intressanta domsagoprotokoll återges i sin ursprungliga lydelse.

Anna-Leena Siikala tar upp den store vismannen Miines Huovinsens liv som botare i Fjärrkarelen. Denne kraftfulle man och hans extatiska botmetoder beskrivs med inlevelse. Hans arbete baserade sig helt på magins kraft, och diagnostiseringen skedde bland annat genom drömtydning. Siikala gör en intressant analys av de olika trollformler som är centrala i dessa botmetoder och riter.

Den bild som Birgitte Rörbye ger av den danske botaren Peder Kragssigs verksamhet är tyvärr mycket vag. Hur han diagnostiserade och botade behandlas mycket knapphändigt. I stället har Rörbye en långdragen beskrivning av Kragssigs ekonomiska och sociala situation. Han framstår mest som en självlärd läkare som använder naturmedicin.

De tre nämnda botarna levde på 1800-talet. Men Bente Gullveig Alver tecknar en bild av den idag verksamme norske botaren Andreas – efter att ha tillbragt ett halvår tillsammans med honom i hans arbete. Bente ger en mycket fin bild av hur Andreas arbetar med sina "starka händer", vilka har ett slags elektrisk utstrålning. Man får veta hur han diagnostiserar och botar med hjälp av händerna. På slutet tycks hon dock vilja säga att Andreas patienter egentligen inte blir friska på grund av vad han gör med dem, utan genom en förnyad vilja och tilltro som de får genom kontakten med honom, att han alltså bedriver någon form av suggestiv terapi. Denna förklaring gör dock inte beskrivningen av Andreas botande med sina "starka händer" mindre trovärdig.

Till sist gör Rörbye ett inlägg om läkarrollen och etnomedicinska grundbegrepp.

Boken är – med undantag för avsnittet om den danske botaren – mycket läsvärd och intressant.

Bertil Jarl

BOKREVVY

Vi kommer i fortsättningen att införa vissa recensioner ur tidskriften Bokrevy. De skall komplettera våra egna anmälningar och göra vår recensionsavdelning mer fullständig.

Bokrevy utges av Bibliotekstjänst i Lund, och vi har fått tidskriftens vänliga tillstånd att återge några av deras recensioner, som är desamma som i Bibliotekstjänsts sambindningslistor, vilka ligger till grund för bibliotekens bokinköp.

Våra citat från Bokrevy kan inte bli riktigt tidsaktuella, utan blir något sena, men detta torde ändå vara bättre än att vi som hittills inte alls recenserar vissa böcker inom våra ämnesområden på grund av att deras existens undgått oss.

Ur BOKREVVY nr 1, 1980:

RELIGION

ECKEHART. Kvällssamtal. Urval och översättning fr. lat. av Bertil Brisman. Artos. 134s

C. BN 0670186-DC. Mäster Eckehart, d. 1328, är en av de stora medeltida mystikerna. Påven Johannes XXII kättarförklarade ett år efter hans död det mesta av vad han skrivit. Eckehart har emellertid påverkat "det inre livets teologi" hos både katoliker och protestanter och lockar fortfarande nya läsare. Kalmarläraren Bertil Brisman är en av samtidens få verkliga kännare av Mäster Eckehart. I Natur och Kulturs serie "Andliga ledare" utkom i urval och översättning av Brisman 1961 "Predikningar" och fem år senare "Traktater och latinska skrifter". "Kvällssamtal" är ett nytryck av valda delar av den senare, nämligen av "Undervisande tal", "Boken om den gudomliga trösten" och "Om den ädla människan". Inte ens i Brismans mycket skickliga översättning är medeltidsmystikern särskilt lättsmält. Av läsaren fordras dock främst en meditativ läggning och gott om tid. Eckeharts texter läser man nämligen sakta och eftertänksamt eller inte alls.

Gunnar Hillerdal

LINDQUIST, HARRY. Framtiden är din vän. Hur man gör sig fri från bekymmer och får mer utträttat. En bok om hur positiv livsåskådning fungerar och skapar framgång. Harrier. 160s.

Ci. BN 0669366-E7 Harry Lindquist har i mer än ett par decennier i skrift och handling ivrigt förkunnat sitt "hälsoevangelium" – positiv levnadskonst. Här är nu åter en serie artiklar, där han personligt och intellektuellt övertygande argumenterar för sina idéer. Människans ohälsa och disharmoni beror på negativt och destruktivt tänkande, något som förstärks av massmedias "syndaflod av deprimerande nyheter". Författaren är själv myck-

et konstruktiv i sina förslag till förbättrad hälsa och förebyggande åtgärder. Dessa avser både den enskilda människan och samhället (lokalt och globalt). De två största projekten han lägger fram är: "plantera 5 miljarder träd i världens ökenländer, där människor svälter", "marknadsföra rökfritt som dagens nya mode bland ungdomar. . .". I övrigt handlar den välskrivna och uppbyggliga boken om hur man programmerar sig till en positiv livsföring, i tankar, böner, meditation, motion, "grön" kosthållning m m. En angelägen bok.

Lennart Pernestrand

LIVSFRÅGOR. Religionskunskap. Av Sven-Åke Selander m fl Esselte studium. 270s Ill. litt.reg.

C. BN 0669648-8E Detta är en lärobok i religionskunskap för gymnasieskolan. Den följer väl kursplanen i ämnet, som även upptar "icke-religiösa" livsåskådningar och etiska frågor. Utmärkande för boken är den starka inriktningen på jämförande, tematiska studier av den enskildes ställning i samhället och uppfattning av sin livssituation. En tendens till politisk radikalitet är märkbar, men denna äventyrar inte den hos en lärobok föreskrivna objektiviteten. Språket är ledigt och oundvikliga facktermer förklaras. Illustrationsmaterialet är överflödande och intresseväckande. Boken kan med sina många förslag till samtal och problemanalys rekommenderas till diskussions- och studiecirklar liksom till dem som utan att vara gymnasieelever önskar en elementär och lättillgänglig översikt över det aktuella livsåskådningsläget i olika delar av världen samt dess historiska bakgrund. Den som vill fördjupa sitt studium inom något område får goda litterärhänvisningar.

Hans Nystedt

UPPFOSTRAN OCH UNDERVISNING

BARNENS liv i skolan. 1. Om pedagogiken vid Järna Waldorfskola. Av Merete Lövlie m fl. Järna Waldorfskola. 72s. Ill. litt. Denna del – BN 0669832-3F

Eab. BN 0669831-05 Litet luftigt och litet poetiskt introduceras Rudolf Steiners pedagogik, ibland även kallad waldorfpedagogiken. Det är inte lätt att bakom sådana fraser som "Talets intima förhållande till andningen, dess förbindelse både uppåt och nedåt och dess starka riktning framåt-utåt gör att det i sig självt är utomordentligt djupt förankrat i den upprätta hållningen och i rumsriktningarna" föreställa sig hur en waldorfskola fungerar i praktiken. Allt är inte lika dunkelt, och det som lyser igenom är en stark kärlek till barn och en respekt för deras rätt att utvecklas. Dessa syften tycks ibland fordra en språkdräkt som är något utöver den vanliga, men risken finns att man skriver för de redan invigda. Det vore synd, för i en tid då alla talar om alternativ pedagogik har waldorfskolorna redan ett fungerande alternativ. En bok för alla som intresserar sig för alternativa skolformer.

Nils-Erik Rundgren

IDROTT, LEK OCH SPEL

FIXX, JAMES F. Löpning. Från joggning till maraton. W&W. Övers. fr. eng. av Nils Erik Baehrendtz. Orig:s titel: The complete book of running. 308s. Ill.

Rb. BN 0669713-3F Det är en njutning att vara långdistanslöpare, skrev Sillitoe i The loneliness of the long-distance runner. För Fixx är "njutning" snarast ett understatement. Han ser den amerikanska joggningsvågen som en väckelserörelse med stort filosofiskt djup. Hans bok, vars originaltitel är mer välfunnen än den svenska titeln, är verkligen komplett. Det är svårt att tänka sig någon enda aspekt på joggning och långdistanslöpning som inte ingående behandlas. Lika klart är väl att joggningsrörelsen blir lika etablerad här som jeans, sneakers, sweatshirts och skate-boards. Översättningen är felfri men matchar inte riktigt Fixx's ganska goda humor, blandad dock med flåshurtig populärvetenskaplig amerikanism.

Ted W. Lundström

NATURVETENSKAP

Det NATURLIGA URVALET. Om artutvecklingen. Red. av Henri Tissot. Utländsk granskare: Diether Sperlich. Svensk granskare: Örjan Nilsson. Brombergs (Mellan himmel och jord). Övers. fr. fra. av Helen Coville. Fra. uppl:s titel: L'évolution des espèces. 144 s. Ill. litt.

Ue. BN 0668692-ED En rikt illustrerad populärvetenskaplig bok i "Mellan himmel och jord"-serien. Den presenterar de rön från molekylärbologi, genetik. "klassisk biologi" och populationsgenetik, på vilka evolutionsläran är baserad. Två forskare ger dessutom i intervjuer sina synpunkter på modern evolutionsforskning och på människan som biologisk-kulturell varelse. Stoffet är väl disponerat men texten stundom något oklar (vilket ej kan läggas översättaren till last). Exempelvis i kapitlet om mimicry ("efterhärming") skildras vissa biologiska fenomen på ett sätt som kan uppfattas som teleologiskt (teleologi = läran om alltings ändamålsenlighet). Vidare: i kapitlet om selektionen påstås ofta att det är "enbart de bäst anpassade som överlever" – ej att chansen är störst för dessa att överleva. Trots dessa anmärkningar: boken har ett värdefullt innehåll och är väl lämpad för exempelvis gymnasieskolornas bibliotek.

Lars-Owe Dreivius

WOLF, JOSEF. Människans urtid N&S. Övers. fr. ty och bearb. av Krister Brood. Orig:s titel: Menschen der Urzeit. 232s Ill. litt. reg.

Ue. BN 0669893-75 Ytterligare en fyllig, populärvetenskaplig och mycket rikt illustrerad bok om människans härstamning. Och just denna bok har kanske de bästa illustrationerna hittills, ett par hundra bilder i färg av Zdeněk Burian, världsberömd för sina goda porträtt av utdöda djur och människor, ger litet mer om fynden i öster (originalet är tjeckiskt) och är

dessutom fylligare än föregångarna när det gäller Homo sapiens utveckling och de moderna rasernas uppkomst. En vacker och färgstark bok, sakligt riktig och med goda redovisningar också av fynden från 70-talets senare hälft.

Roland Adlerberth

MEDICIN

STADLER KARIN. Om psykoterapi och religion. Några personliga funderingar över religiösa frågor, som psykoterapeuten möter i sitt arbete. Skeab/Verbum. 137 s Litt. reg

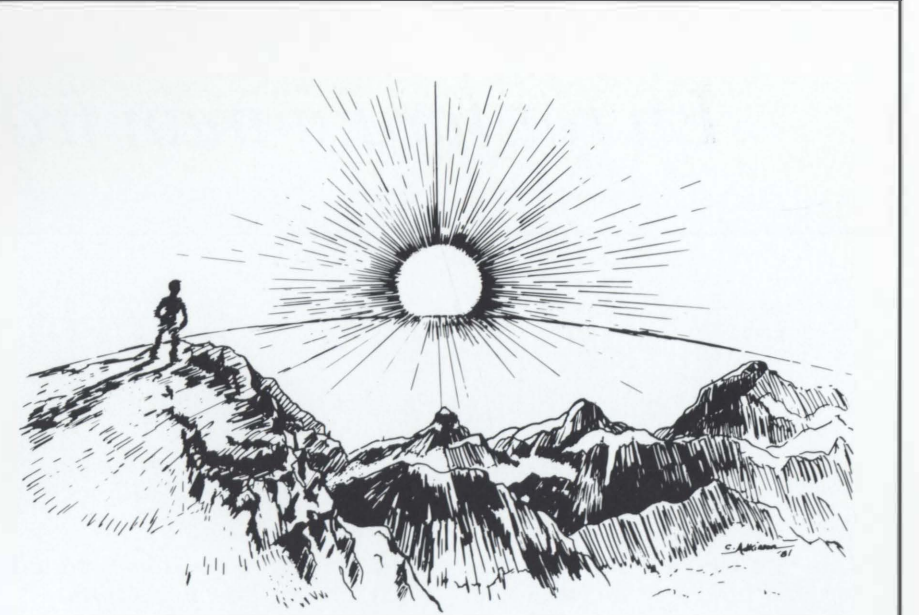
VI. BN 0669490-BX Dagens psykoterapeuter kringgår ofta religionens betydelse för människan. Karin Stadler, som varit medlem av en klosterorden och är psykolog, behandlar mycket initierat, varsamt och nyanserat de problem som kan uppstå vid en terapi. Stadler understryker skillnaden mellan människans emotionella och andliga utveckling och behov, vilket är av stor betydelse både vid neuroser och friska tillstånd. Hon har en vid överblick och citerar och kommenterar såväl medeltidens teologer och mystiker som Janov och Pockettidningen R. Den religiösa omvändelsens psykologiska förklaring och orientaliska frälsningslärorors inverkan belyses noggrant. Var går gränsen för terapeutens neutralitet, är en av de viktiga och för framtiden betydelsefulla frågor som tas upp. Framställningen är mycket lättläst, eftersom den är personligt skriven samtidigt som språket är sakligt med klara definitioner av begrepp och termer. Boken avslutas med ordlista, utförlig notapparat och en kommenterad bibliografi över religionspsykologisk litteratur.

Carin G. Hansson

THX-UTREDNINGEN. Naturmedel för injektion. Betänkande av THX-utredningen. Liber förlag (SOU 1979:2).88s Litt.

Vd. BN 0628127-01 I detta betänkande om veterinärmedicin dr Sandbergs thymusextrakt, THX, sticker man inte under stol med att THX blivit ett allvarligt samhällsproblem. 100 000-tals patienter har fått sammanlagt 7 miljoner injektioner. Utredningen slår enhälligt fast att det nu finns tillräckligt med data för att säga att preparatet inte bara är ofarligt, det är också verkningslöst. Utredningen föreslår ändå att man av humanitära skäl bör åstadkomma författningsenlig möjlighet för läkare att på patientens egen begäran ge injektioner med THX. Betänkandet ger en god sammanfattning av hur alltsedan 1950-talet THX-bubblan vuxit fram och hur man trots ivriga försök ej kunnat få den att spricka utan istället nu tvingats in i en situation där legalisering av THX var enda utvägen. Framställningen är välskriven, och betänkandet – fränsett bilagorna – blir därmed förståeligt också för lekmanen. För seriöst arbetande läkare innebär emellertid betänkandets förslag en allvarlig underminering av de rationella principer som hittills styrt vårt arbete.

Bengt Lundh

Om ni vill få någonting att fungera i er tillvaro måste ni först och främst hysa en uppriktig önskan att få det att fungera. Så måste ni vara helt övertygade om att det kan fungera, och slutligen måste ni klart definiera ert mål, ha målet för ögonen och se hur det förverkligas steg för steg, utan att en enda tanke av tvivel eller misstro smyger sig in. Det är av yttersta vikt att du tänker positivt i allt du företar dig i livet.

När du är fast besluten att göra någonting helhjärtat och perfekt oc i en anda av kärlek då kan du vara säker på att lyckas.

Börja nu direkt att göra allting du har att uträtta med den rätta inställningen, så får du se vad som händer. När allt går rätta vägen, när allting fungerar perfekt glöm då inte att tacka – för tacksamhet öppnar många dörrar och ger dig nya möjligheter att lyckas med det du företar dig.

Det är när du börjar ta saker för givet som all din glädje går förlorad och dörrarna sluter sig.

Det bästa du kan göra då så fort du någonsin kan är att hejda dig och ta dig tid att räkna upp alla välsignelser som kommit dig till del. Inse hur underbart välsignad du är och tacka sedan Gud.

Det här brukar ha en magisk inverkan på människors liv. Ta och pröva det nästa gång du tycker livet känns trist ointressant långtråkigt och se vilken förvandling som äger rum på alla plan.

Ju fortare du inser att livet faktiskt är vad du gör det till desto fortare kan du få se resultatet av ditt nya tänkesätt och hela ditt tankeliv kommer att förändras till det bättre.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

En rättfärdig man från Nasaret

Det är inte sant att jag inte gillar Jesus. Jag försvarar honom exempelvis gärna mot Paulus, Luther och trossamfund som tagit udden av hans gärningslära, och mot teologerna som gjort honom till Gud. Detta gör jag gärna, eftersom jag ser det som ett övergrepp mot en ärlig profet att förvandla hans etiska imperativ till nära nog dess motsats, säga att tro frälser, inte gärningar, samtidigt som den oäkta läran läggs i profetens mun.

Rättfärdiggörelse genom tro – ett påhitt av folk som inte gillat Jesus och därför tillskrivit honom åsikter och drag som aldrig varit hans.

Jesus var en rättfärdighetens lärare. Han ville att människorna skulle leva på sådant sätt att de skulle klara granskningen på den stundande domens dag. Det var bristen på verklig rättfärdighet, godhet, som han reagerade mot hos dem som sade sig tro.

Jesus var inte kristen. Han visste ingenting om de teologiska spetsfundigheter som hittades på kring hans person efter hans död. Jesus

var jude, född av judiska föräldrar och förblev jude hela sitt liv.

Det teologiska system som kallas kristendom skapades när han inte längre fanns i livet. Det bygger inte på hans undervisning. Han sade sig aldrig vara Gud, utan han bad till Gud.

Den förste kristne teologen, och den förste som omtolkade Jesu budskap, var Paulus, pratmakaren, vars i Bibeln återgivna brev fått anseende att vara Guds ord, likaväl som citaten från Jesu undervisning.

Om Jesus kunde träda in i vår värld nu och lyssna till de kristna, skulle han med säkerhet säga: "Den läran har jag inte förkunnat!"

Men han skulle uppfatta moder Teresa som sin lärjunge. Och många andra skulle han också erkänna.

Jesus förråddes inte bara av Judas, utan också av teologerna och kyrkoledarna.

Att stora föregångsmän förråds av sina efterföljare, vilka är själar av mindre format, är regel. Profeter förråds liksom revolutioner förråds. Av resning mot förtryck blir

nytt förtryck. Av krav på rättfärdighetens gärningar blir löfte om frälsning utan gärningar.

Jesus var förvisso en rättfärdig man. Men han var också ett barn av sin egen tid. Han kan inte lyftas in i vårt samhälle och vår tid och lysa med evig strålgång här. Han bejakade läran om ett helvete med eviga straff. Det gör inte vi. Han ignorerade djuren, ställde dem utanför kärleken. Det bör inte vi göra.

Han var en stor profet, en modig man, en klarsynt. Han var sitt folks och sin tids rättfärdighetens lärare.

Som profet bör han betraktas, inte som gud eller som Gud själv. En profet är en människa som upplever Guds röst inom sig och vill delge världen vad rösten säger.

Profeten Jesus krävde mycket. Det gör profeter. Men de kristna ignorerar honom till förmån för teologerna, fast de säger sig vara hans lärjungar.

I det läget försvarar jag gärna profeten från Nasaret.

SM

SÖKAREN

Nr 2, 1981 Årgång 18
Adress: Box 3063, 103 61 Stockholm 3
Postgiro: 70 60 47 -8
Bankgiro: 372 -8128
Telefon: 08/69 60 27

Red o ansv utg: Sven Magnusson

Sökaren är en oberoende tidskrift för livsåskådningsfrågor, där skilda meningar kan föras fram.

För varor och tjänster som utbjuds i annonser i denna tidskrift svarar endast annonsörerna själva.

Tryckt hos Smålandspostens Boktr. AB, Växjö 1981

ISSN 0038 -0504

PRENUMERATIONSPRISER

Helår (10 nr) 76: -
Halvår 40: -

Annonsspriser (moms tillkommer):
Helsida 1.000: -, halvsida 600: -, småannonser 20: - per spalt-cm men minst 60: -.

INNEHÅLL:

Åsa Freij:

Louis Hardin, ett märkligt levnadsöde 2
"Idag", en SvD-sida för sökare 6

Åsa Freij:

Nya tidsålderns "nobelpris" 8

Anders Jeffner, livsåskådningsforskare 10

Per-Olof Samuelsson:

Scientologykyrkans "snyltgäster" 14

Olle Wedholm o SM:

Människors tankar om Gud 16

Sten Rodhe:

Jesusbönen 18

Maria Adkinson:

Auroville International 22

Suggestopedi i Sverige 26

Per Ragnar:

Månadens sökardikt 32